

LAURI LAINÉ

ALBA

LAURI
LAINÉ

LAURI
LAINÉ
ALBA

PARUS VERUS

MAARIA SALO

ALBAN AAMUKOITTO

– havaintoja Lauri Laineen maalaustaiteesta

NYKYTAITEILJA

Taiteilija **Lauri Laineen** (s. 1946) työskentely on jakautunut jo pitkään kahteen fyysiseen todellisuuteen. Helsingin Töölössä klassinen taiteilijatalo on tarjonnut työhuoneen, joka antaa taidemaalarille tärkeän, immateriaalin työvälleen: pohjoisen valon. Toinen taiteellinen todellisuus on sekä fyysisesti että henkisesti maa-ilmalla, missä taiteilija on työskennellyt säännöllisesti jo vuosikymmeniä. Keskeisesti Italia ja etenkin Rooma, mutta niin ikään Espanja, ovat hänen toistuvia kohteita klassisine kokoelmineen. Uusin teosarja *Alba* vei taiteilijan Madridiin syksyllä 2018 ja keväällä 2020.

Maailman taide merkitsee Laineelle enemmän kuin matkaa kansainvälisiin taiteen keskuksiin ja työskentelyä vaihtuvissa ympäristöissä. Voi alleviivaten korostaa, että Laine on syvästi perehtynyt maalaustaiteen historiaan, ja hän on omassa taiteessaan osa tästä jatkumoa. Kuitenkaan hänen suomalaisena nykytaiteilijana ei ole kysymys ainoastaan asettumisesta omalle paikalleen taidehistorian aikajanalla. Esimerkiksi postmodernismi ei ole hänen yksinkertaisen modernismin jälkeistä historismia, ironiaa ja lainaamisen vapaata kenttää, vaikka se ilmiönä asettuu aikajanalla juuri Laineen aktiiviseen tuotantoon. Taiteilijana Laine sukeltaa syvemmälle ja pikemminkin liukuu aikajanalla sen mukaan, mikä häntä kiinnostaa *maalaustaiteellisesti*. Voisi lähes väittää, etteivät häneen ole vedonneet sellaiset nykytaiteen lähtökohdat kuin yhteiskunnallisuus, poliittisuus, sukupuolisuus tai oman identiteetin ilmaiseminen henkilökohtaisena agendana. Lauri Laine

Alba I
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

on taidemaalari sanan klassisessa merkityksessä, tarkoitukseaan pohtia kankaan edessä ratkaisuja maalausen mahdollisuksiin.

Lauri Laineen taidetta tarkasteltaessa ei voi sivuuttaa Italian ja Espanjan renessanssia ja barokkia. Taidehistorioitsijat ovat aiemmin todenneet sekä Diego Velázquezin (1599–1660) että Francisco de Zurbaránin (1598–1664) tärkeiksi vaikuttajiksi. Erityisesti jälkimmäisen merkitys on säilynyt tärkeänä taiteilijalle. Tavoitteeni ei ole toistaa näitä tulkintoja, vaan ainoastaan muistuttaa hänen asemoinnistaan suhteessa näihin klassikkoihin. Taiteen historiassa Lauri Lainetta kiinnostavat tietty, silti varsin moninaiset taiteilijat – kollegiaalisesti. He ovat olleet oman aikansa nykytaiteilijoita, joiden työstä Laine on löytänyt yhä uudelleen jotain niin kiinnostavaa, että se on vaikuttanut häneen maalarina. Kyse ei ole esikuvista kapeasti katsoen, vaan aikaa kestävästä maalaustaiteesta, joka on elänyt vuosisatoja ja jonka ominaispiirteet ovat säilyneet lähtökohdiltaan samana. Lauri Laineen omin sanoin: ”Taide syntyy taiteesta ja kuvat syntyvät kuvista, aina yhdistyen oman aikakauden todellisuuden havainnointiin”.

SARJALLISUUS

Laineen tuotantoa on aina leimannut sarjallinen työskentelymetodi. Myös sen sisäinen rakenne kuljettaa kahta rinnakkaisista linjaan: Yhtäältä hänen oma tuotantonsa on eräänlainen metasarja, sarja toisiaan seuraavia sarjoja, jotka toisiaan seuraten ovat loogisessa suhteessa toisiinsa sekä kronologisesti että visuaalisesti. Toisaalta taustalla seuraa alati suhde taidehistoriaan, kuvatraditioon ja jo olemassa oleviin maalauskiin – muiden teoksiin. Laineen sarjojen taustalta löytyy monesti klassinen lähtökohta. Sen merkitys on silti hienovarainen, kuin kevyt impulssi, joka on irrotettu visuaalisesti lähtökohdastaan joskus niin selkeästi, ettei sen jäljittäminen tule maalausissa väältämättä näkyviin – eikä sen jäljittäminen ole relevanttia Laineen maalausen kokemisessa. Ken muistaa esimerkiksi 1980-luvun tuotannosta konstruktivistiset viivat monokromaattisilla väripinnoilla, joiden alkuperä löytyy ranskalaisten Nicolas Poussinin (1593–1665) bakkanaaleista?

Sarjallisuuden rytmistä huolimatta jokainen Laineen maalausista on yksilö. Saman aihion muunnelmat syntyvät taiteilijan halusta ratkaista komposition erilaisia vaihtoehtoja ne esiin maalaten. Kuvapinta ja sen sisältämät elementit tarjoavat lukuisia, jopa loputtomia mahdollisuuksia siihen, miten maalaus voi muodostua. Yllättäen piirtäminen on Laineen työskentelyprosessissa tärkeä työväline

FRANCISCO DE ZURBARÁN
Saint Elisabeth of Portugal
n. 1635

öljy kankaalle
184 x 98 cm
Museo Nacional del Prado, Madrid
© 2020 Photo Scala, Firenze

ja -vaihe, mitä hän ei tuo näyttelyissään esille. Piirtämisen intiimiys, havaintoon perustuva lähtökohta, säilyy subjektiivisena näkemisen konkretisointina. Pienistä, usein paperipohjaisista maalausista kuvakoko kasvaa sarjan edetessä ja figuurin suurentuessa lopulta fyysisesti luonnolliseen kokoon. Tämä Laineen maalausen suurin mittakaava on taiteilijan oma mitta, hänen kätensä ulottuvuus, joka tavoittaa skaalana kauniisti ihmisen luonnollisen mitan.

ALBA-SARJA

Uusimman sarjansa taiteilija on nimennyt *Albaksi*. Nimellä on monia konnotatioita ja mahdollisia merkityksiä erisnimestä paikannimiin, mutta etymologia jää avoimeksi. Alba (lat. valkoinen) ei tarkoita sarjaa valkoisia maalausia, ehkä päävästoin. Alba seuraa koloristikesti taiteilijan harmonista väripalettia, jossa mikään yksittäinen väri ei ole hallitseva ja selkeästi dominoiva, vaan niiden kontrastisuus ja keskinäinen vuorovaikutus kielii taidemaalarin ammattitaidosta, jolla hän jo tiedon perusteella tutkii *värin maalauskellisia mahdollisuuksia*. Esille nousevat kuulaus ja kontrastisuus, vaikutelmina nousevan ja laskevan vastapari ja siveltimenvetojen yhdistyminen toisiinsa, yksittäisinä väreinä ja toisiinsa vaikuttavina värikenttinä. Maalaustekniikka siveltimenvetoina on myös moninainen, sillä yhtälältä se on avoin ja lähes abstrakti konkretisoiden sitä, miten maalari käyttää työväliteitään, siveltimiä ja värejä. Toisaalta siveltimenvetojen täydellistyminen, yhdistyminen toisiinsa tapahtuu vasta, kun katsoja ottaa etäisyyttä maalaukseen – silmän mekanikka täydentää kuvan, ja yksittäiset siveltimenedot liukuvat toisiinsa. Väri ei toki ole Laineen maalaussissa ilman muotoa, vaan ne yhdessä ovat aivan yhtä merkityksellisiä komposition kokonaisuudessa. Taiteilijan kohteena on muodon kautta figuuri, joka tässä uusimmassa, kahdeksan maalausen sarjassa on saanut yhä hienovaraisemman käsittelyn.

Aiempaan tuotantoon verrattuna entistä ihmillisempi figuuri nähdään tilassa, mahdollisesti maisemassa, joka on yhtä salaperäisen universaali ja avoin kuin itse päähahmo. Kuka hän on? Hän ei ole kukaan, ja hän on kaikki. Maalaus hallitsee figuurin poispäin käännyntä positiota ja tunnistamattomuus riippumatta siitä, mihin liikkeen suunta johtaa kuvassa. Maalaus herättää kysymyksiä: Mitä tapahtuu, minkälaisen vaikutelman figuurin elementit tuottavat, mihin ne johtavat katsotta? Figuuri on mysteeri – konkreettisesti maalausena olemassaoleva säilyttäen silti sisällöllisen salaisuutensa ja monitulkintaisuutensa. Halutessaan voi palauttaa

mieleen Zurbaránin maalausten hiljaisen energian, mutta on syytä nähdä maalaus ensisijaisesti Lauri Laineen teoksena ja aistia myös sen metafyysiset vivahteet.

Alba on feminiini figuuri, ja hänen attribuuttinsa viittaavat vaivattomaan liikkeeseen historiallisella aikajanalla. Runsaina laskeutuvat klassiset draperiat taiteilija maalaa taktillisina käsinkosketeltavan materialisina. Voi nähdä silkin kiillon ja taftin karkeuden mutta myös nykyajan huupparin pehmeyden, kun taiteilija liikkuu ajassa maalaukseen valikoitujen elementtien avulla. Vaikka runsaat puvut näyttäytyvät tyylihistoriallisina muistumina aikakausien pukeutumisesta, ne eivät ole sitä. ”Maalauxeni eivät ole kertaustyliä”, taiteilija sanoo. Hybridipuvut toimivat, ja niiden keskeinen funktio on yhä palvella maalauskellisuutta. Vaatteiden vaikutelma on myös tutkielma värien vuorovaikutuksesta klassisen albersilaisittain, sillä tooneina ne ilmentävät värejä, eivät kankaita tekstuureina. Maalausten aiheena on selkeästi ja pääasiallisesti naisen figuuri; naisen puku kätkee sisäänsä kontraposton ja sen suomat kolmiulotteisuuden plastiset mahdollisuudet, jotka muuntuvat kaksiulotteiseen ilmaisuun.

Figuurien karakterit etsiytyvät Lauri Laineen maalaustaiteen keskiöön. Maalaussissa ihmisen on yksin: vaihtaa luonnettaan, pysyy näennäisesti samana, käänrästä suuntaansa, astuu eteenpäin tilassa valoon ja päinvastoin, ojentaa ja antaa, kätketyttä ja sulkee. Punainen puku kieltäytyy kristillisen ikonografian tulkinnasta, horisontin alas laskeminen viittaa vain vivahteina goyalaiseen ja veroneselaiseen vaikutukseen – alati avoimuuden säilyttäen. On syytä katsoa tarkemmin Alba-sarjan kehitystä ja sitä edeltäviä kahta kuuden teoksen sarjaa *Draperia I–VI* ja *Koristeellinen figuuri I–VI*. Laineen maalausten hieno vivahteikkuus on seurausta pitkäjänteisestä maalaustaiteellisesta ajattelusta ja työstä. Näiden vaikutelmien muutokset ovat mielenkiintoisesti kietoutuneet toisiinsa. Taiteilija kulkee tuotannossaan jännittävästi, jopa yllätyksellisen käänteisessä järjestyksessä – hän aloitti figuurin yksityiskohdista ja maalaa nyt kokonaista figuria. Näiden klassisten draperioiden laskeutuminen sisältää muotojen lisäksi hienostuneen hipaisun mestarilliseen kolorismiin, jota esiintyy esimerkiksi Paolo Veronesen (1528–1588) kuvaamissa puvuissa.

FRANCISCO DE GOYA
Valkoinen herttuatar
1795

Öljy kankaalle
195 x 128 cm
Fundación Casa de Alba, Madrid
© 2020 Photo Scala, Firenze

VALKOINEN HERTTUATAR

Alba-sarjan taidehistoriallinen lähtökohta on klassikko itsessään: espanjalainen taidemaalari Francisco de Goya y Lucientes (1746–1828). Espanjalaisen hovimaa- larin muotokuvat ja taidegrafikan klassiset kauhukuvat ovat osa sitä laajaa taidehistoriallista pohjaa ja kuvien merkityksen muodostamisen taustaa, joka kulkee Laineen maalausten taustoittavana kontekstina, silti itsenäisenä. Myös taiteili- jan muusaksi nimetty María del Pilar de Silva (1762–1802) oli Alban 13. hert- tuatar, jonka Goya ikuisti useisiin teoksiinsa. Tässä yhteydessä erityisen kiinnostavia ovat kaksi täysikokoista muotokuvaa: *Valkoinen herttuatar* (1795) ja *Alban herttuatar* (1797). Kuten aiemminkin, taidehistoriallinen lähdemateriaali ei tar- koita Laineelle pastisseja, toistoja tai uudelleentulkintoja alkuperäisistä maalaus- sista. Niiden funktio on toimia visuaalisina impulsseina aina uuden ja itsenäisen teoksen työstämiseen, eri ratkaisuihin ja niistä syntyneiden uusien mahdollisuuk- sien tutkimiseen. Yksinkertaistaen taidemaalari ratkoo maalaustaiteen dilem- maa, kompositiota, välineinän väri ja muoto. Näin työskentelee myös Lauri Laine uusimmassa sarjassaan.

Valkoisen herttuattaren (1795) suhde Laineen Alba-sarjaan on tradition aika- matka. Näennäisesti samankaltaisina toistuvat feminiiniset figuurit sisältävät kuvantekemisen hienovaraisia muunnoksia. Tyylhistoriallisesti tarkasteltuna pukuloisto tuo edeltäjäänsä, Alban herttuattaren kontekstin esiin. Espanjalaisen herttuattaren empireen viittaavassa puvussa vyötärö on ranskaisittain koro- tetun ylhällä. Myös helman alta esiin astuva kenkä on tyyllillisesti pikemmin- kin ranskalainen kuin espanjalainen. Laine on tietoinen Goyan maantieteellisistä liikkeistä Espanjan ja Ranskan välillä ja osoittaa sen viitteellisesti varioidessaan pukujen mahdollisuksia sekä kompositioina että tyylhistorian hybrideinä.

Kolmessa viimeimmässä sarjallisesti toisiaan seuraavassa kokonaisuudessa *Alba* (2019–20), *Draperia* (2019) ja *Koristeellinen figuuri* (2018), Laineen nais- figuurit kantavat hienovaraisia merkkejä ja tuotannon sisäisiä attribuutteja. Ajal- lisesti sarjoissa on yksityiskohtia aiemmista sarjoista, kuten päähineitä (*Päähineet* 2009), mutta keskipisteessä on nyt entistä pehmeämmin figuuri, joka paljastuu vasta tämän sarjan myötä kokonaisuudessaan. Figuurit täydentyvät entistä enem- män ja ovat kokonaisuutena mimeettisesti täsmällisempiä. Laineen maalaussarjat kietoutuvat yhteen yhä kiinnostavammin uusien teosten viitatessa aiempaan sar- joihin. Vaikka sarjat ovat itsenäisiä, ne määrittelevät omiksi osioikseen vasta kuva- koon muuttuessaan.

Aiemman tuotannon kubistiset muistumat ja geometrinen kulmikkuus on nyt pehmentynyt. Maalausissa on virrannut ilmaa ja keveyttä, kuin todellinen ilma-virta nostaisi vyötäröltä nauhan ylös liikkeeseen, kuten teoksessa *Alba VI* (2019) (s. 34). Muutos on detaljinomainen mutta komposition rakenteen osana vivahtekas. Naisfiguuri antaa ja kantaa kädessään objektia sitä ojentaaen – mitä, se jää avoimeksi metaforaksi. Kasvot ja katse ovat järjestelmällisesti kätkettyjä ja vertautuvat Zurbaránin Santa-sarjan tummiin kaunottariin, joiden katse avautuu kohti katsojaa. Laine jättää piirteet universaalil anonymeiksi. Tummat hiukset sen sijaan kuuluvat sekä Zurbaránin Santa-sarjaan, Goyalla sekä *Alballe* että *Majalle* yhtä lailla kuin Lauri Laineen naisfiguureille. Yksityiskohtien huomioiminen on vain fragmentaarista Lauri Laineen taiteellisen työn havainnoinnin kokonaisuudessa; taidemaalarina hän maalaa alati valoa ja tilaa. *Alba*-sarja on taiteilijan tuotannossa maiseman aamunkoitto.

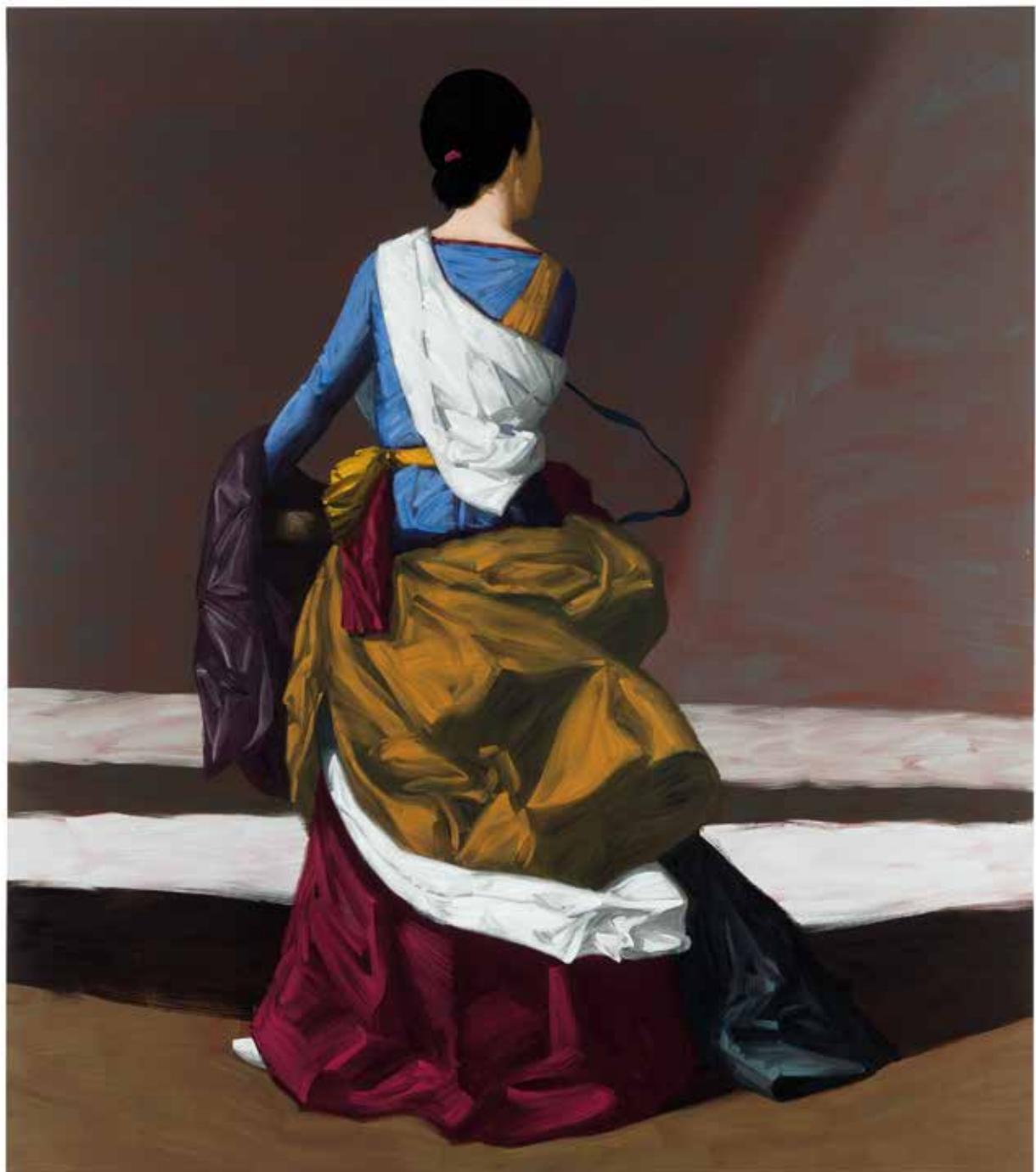
MAISEMA

Hän on sen edessä, sen sisällä – maiseman ilmavassa volyymissa, ulkoilmassa. Niin selkeästi kuin Lauri Laineen *Alba*-sarjan keskiössä on naisfiguuri luonnollisessa koossa, runsaina laskeutuvine draperioineen, niin olennaisesti figuuri on myös kulkunut maalausten sarjallisuuden kautta tilasta maisemaan. Tämän uusimman sarjan maisema on yhtä muuntuva elementti kuin kaikki taiteilijan ratkaisut maalauskankaalla. Alas laskettu horisontti saa seurakseen kaukaisena kohoavan maan, pimenevänilan tai tumman tilana platonisen luolan. *Alba I* (2020) on sarjan viimeisin maalaus. Figuuri on tilassa vertikaalisen suorana ilman liikettä eteenpäin tai kontrapostoon kiertyen. Draperioiden runsaus ja moninaisuus palvelee koloristisia valintoja – värien kromaattiset ominaisuudet ovat tasapainossa sekä tooneina että massoina. Maiseman harmoninen kolorismi luo samaa tasapainoista tyyneyttä. Albaan viittaava valkoisuus kulkee linjakkaasti läikkyen, vivahteina valon puolella kuten tilan ja valon logiikka, goyalaisen kuulaassa maisemassa. *Alba* on valmis.

Kirjoittaja on taidehistorioitsija, kriitikko ja kuraattori, joka on kirjoittanut taiteesta vuosikymmeniä. Hän on suuntautunut työssään modernismiin ja nykytaiteeseen ja erityisesti maalaustaiteeseen.

MAARIA SALO

THE DAWN OF ALBA

– Observations on Lauri Laine's paintings

CONTEMPORARY ARTIST

Lauri Laine (b. 1946) is an artist who has spent years ferrying between two physical realities. His Helsinki-based studio in Töölö's classical artist residence provides an important immaterial tool: Nordic light. His second artistic reality, both physically and of the spirit, is continental Europe, where he has been painting for decades. His favourite haunts are the cities and classical art collections of Italy, notably Rome, but Spain is no less beloved a destination. His latest series, *Alba*, was inspired by two sojourns in Madrid in autumn 2018 and spring 2020.

Exposure to world art history signifies more to Laine than a sojourn in Europe's art capitals or a chance to work in fresh, inspiring settings. His knowledge of art history is formidable, and his oeuvre carries on the legacy of continental painting. Be that as it may, as a contemporary artist he is not content to merely assume a pre-designated place in the grand chronology of art history. For Laine, Post-modernism, which coincided with his creative peak, represents more than a stage of historicism that happened to follow modernism, a ludic domain of irony and intertextual borrowings. Laine delves deeper, travelling back and forth on history's timeline, looking at art through a lens that is above all a *painterly* one. It would not be remiss to claim that he shows little interest in contemporary themes such as social consciousness, politicism, gender, or personal agendas of identity expression. Laine is a painter in the classical sense; he takes up his brush with the expressed intent of exploring the many possibilities of painting.

Alba II
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

Laine's paintings owe a debt to the Italian and Spanish Renaissance and Baroque; indeed, earlier art historians have noted the marked influence of Diego Velázquez (1599–1660) and Francisco de Zurbarán (1598–1664). The latter particularly has been a lasting source of inspiration. It is not my intention, however, to revisit earlier interpretations of Laine's work, but merely to remind the reader of his debt to the classics. Laine takes what might be called a "collegial" interest in particular though admittedly diverse practitioners from art history, all of whom were contemporary artists in their day, in whose work Laine keeps rediscovering new, intriguing elements that continue to inspire him. They are not "idols" in the strict sense of the word, but they represent something timeless that has survived for centuries. The inherent qualities of their art have remained unchanged throughout history, or as Laine himself puts it: "Art is born of art, images of images, forever fusing the zeitgeist with perceived reality."

ON SERIALITY

Laine has always favoured a serial creative process. There are two parallel lines in the internal structure of his oeuvre. Firstly, his entire corpus of work is essentially one long series of paintings encompassing briefer series of paintings, a "meta-series", if you will, with each "mini-series" unfolding in logical succession, both chronologically and visually. At the same time, his work is framed against the wider backdrop of art history, pictorial tradition, earlier paintings, and the legacy of foregoing artists. Many of his serial paintings take their cue from classical works of art. The presence of the original source is nevertheless subtle; it is a mere faint impulse, so far removed from its origin as to be difficult to trace and identify – nor is its identification even relevant, if we recall, for instance, Laine's constructivist-inspired linear patterns painted on monochrome backgrounds in the 1980s, which are scarcely recognizable as originating from bacchanalian scenes painted by Nicolas Poussin (1593–1665).

Despite their rhythmic seriality, each of Laine's paintings is unique. His numerous variations on each theme are born of a desire to explore alternative compositional solutions by teasing them out. The picture plane and its constituent elements offer virtually countless choices for how the composition will ultimately take shape. Surprisingly, drawing is an important stage and vehicle in Laine's process – a fact that does not come to light in his exhibitions. The intimacy of drawing

FRANCISCO DE ZURBARÁN
Saint Elisabeth of Portugal
c. 1635

oil on canvas
184 x 98 cm
Museo Nacional del Prado, Madrid
© 2020 Photo Scala, Florence

and the act of perception is nevertheless recorded in the subjective moment of seeing that he captures on the canvas. As each series unfolds, his works grow larger, starting from small sketches often painted on paper and ending up as monumental canvases, with the figure gradually swelling to life-size proportions. At maximum size, the figures are like a measure of the artist, spanning the arc of his arm's trajectory, gracefully capturing the natural proportions of the human physique.

THE ALBA SERIES

Alba is the title of Laine's most recent series of paintings. It is a word with many connotations and alternative meanings, from proper names to place names, but its etymological implications are ambiguous. *Alba* (Latin for 'white') does not refer to a series of white paintings – more so the contrary. *Alba* is a colouristic nod to Laine's harmonious palette, on which no specific hue grabs the eye or obviously dominates, rather the subtle contrasts and interactions between different colours bear witness to the artist's skill and knowledgeability in exploring the *painterly possibilities of colour*. What first strikes the eye is the translucency and contrasts of his palette, the nearing and receding impressions, the visible merging of brushstrokes, the fusing of colour planes and interacting colour fields. Technique-wise, too, Laine's brushwork is richly varied. Sometimes it is generous and well-nigh abstract, physically visualizing the gestures of a painter employing his tools: his brushes, his paints. Elsewhere his brushstrokes achieve their full impact only when the viewer steps back and views the painting from a distance – the mechanisms of the eye take over, filling in missing details as the brushstrokes gradually begin to melt and merge. Colour is by no means unrelated to form – both form and colour are equally significant compositional components. Through form, Laine studies the human figure, which he treats with heightened sensitivity in his recent series of eight paintings.

Departing from Laine's earlier work, the figures are now more recognizably human. They are portrayed as volumes in space, possibly in front of a landscape, but the space is as mysteriously universal and undefined as the figure itself. Who is the figure? Nobody and everybody. All his paintings have one striking feature in common: the half-averted posture of the figure, who is always unidentifiable no matter which way she is turning. The painting poses a mystery: What is happening? What impressions do the figure's features convey? Where do they lead

our gaze? The figure is an enigma – she has a physical presence, yet she remains cloaked in mystery: she is ambiguous and open to interpretation. So willing, the viewer might wish to recall the quiet energy of Zurbarán's paintings, but Laine's paintings should primarily be appreciated as creations of his own imagination, with metaphysical nuances all their own.

Alba is a feminine figure, her fluid attributes suggesting an effortless sashay across the timeline of history. The opulent layers of classical drapery are rendered with a keen sense of tactility and palpable materiality. One can sense the lustrous feel of silk and the crisp texture of taffeta, or even the softness of a hoodie as the artist shuttles across time, marrying contrastive elements on the canvas. Although the lavish drapery suggests period costumes from specific eras, this is not the artist's intent. He states: "My paintings are never revivalist." The hybrid costumes are harnessed in service of Laine's artistic ambitions – their chief function is to serve as tools of painterly exploration. They also provide a vehicle for studying interactions of colour à la classic Albers, for the tones inherently represent colours as such rather than mimicking fabrics or textures. The unmistakable main motif in the centre of each painting is a female figure, her gown draped to conceal a classic *contrapposto*, the fabric transforming three-dimensional sculpturesque forms into two-dimensional colour planes.

One of the eye-catching details about Laine's paintings are the observable character differences from one figure to the next. The figure is always solitary: her personality keeps changing while ostensibly remaining the same. Sometimes she turns one way, then the other, she steps into the light, recedes into darkness, extends an arm in a proffering gesture, then balks and appears to recoil. The redness of the garment disconnects the painting from Christian iconography, while the low-hanging horizon carries echoes of Goya and Veronese – yet, all the while, the piece retains its enigmatic openness. A closer look at the evolution of the *Alba* series is revealing when compared to Laine's two preceding six-part series *Drapery I–VI* and *Decorative Figure I–VI*. The exquisite nuances are the outcome of a protracted, diligent process of painterly deliberation and repeated exercises. The evolving nuances engage in an intriguing dialogue with one another. Laine has followed an interesting path that unfolds, surprisingly, in reverse order, starting with details and finally culminating in the figure in full form. The sumptuous folds of classic drapery convey an immaculate sense of form as well as a hint of the same brilliant colourism as glimmers in the fabrics painted by masters such as Paolo Veronese (1528–1588).

FRANCISCO DE GOYA
The White Duchess
1795

oil on canvas
195 x 128 cm
Fundación Casa de Alba, Madrid
© 2020 Photo Scala, Florence

THE WHITE DUCHESS

The *Alba* series harks back to a classic figure in art history: the Spanish court painter Francisco de Goya y Lucientes (1746–1828), whose iconic portraits and macabre graphic works inform the historical legacy and meaning-assignation traditions forming the backdrop to Laine’s paintings. Laine’s oeuvre nevertheless stands autonomously. Goya painted numerous portraits of the lady described as his muse, María del Pilar de Silva (1762–1802), also known as the 13th duchess of Alba. Two of Goya’s life-sized portraits are particularly interesting in relation to Laine’s work: *The White Duchess* (1795) and *The Black Duchess* (1797). As with his prior works, the historical source material is not revisited as pastiche, but rather as reiteration and reinterpretation of the original, whose function is merely to provide a visual impulse for a wholly autonomous painting, or a cue for testing new ideas and possibilities. In simplified terms, the artist is out to solve the conundrum of painting, the puzzle of composition, with form and colour as his tools of inquiry. We see him embark on this same journey of inquiry also in his latest paintings.

The relationship between *The White Duchess* (1795) and Laine’s *Alba* is one of time travel, a plunge into tradition. Laine’s feminine figures are reiterated in slightly modified variations, capturing subtle shifts in the process of picture-making. Insofar as period style is concerned, the magnificent costumes evoke the 18th century, the era of the original white duchess. The gown has a fitted bodice ending just below the bust in the high-waisted French Empire style. The slipper peeking from beneath the hem of the gown is likewise more French than Spanish in style. Laine registers awareness of Goya’s geographical shuttling between Spain and France in his rendition of the garments, which vary both compositionally and as hybrid period costumes.

The female figures in his three most recent series, *Alba* (2019–20), *Drapery* (2019) and *Decorative Figure* (2018) carry subtle cues and attributes that self-reflexively comment on Laine’s wider oeuvre. There are details borrowed from his earlier series of paintings, such as *Headdresses* (2009), but the focal emphasis is now on the figure, which is softer than before. This is also the first occasion we see the full figure rather than a fragmentary form. The figures are more filled out and rendered with greater mimetic accuracy. Each new series of Laine’s paintings adds a new voice to a dialogue that grows ever more intriguing, with each work reflecting back on his past oeuvre. Though each new series is clearly self-contained, its autonomy becomes apparent only after it is enlarged to full size.

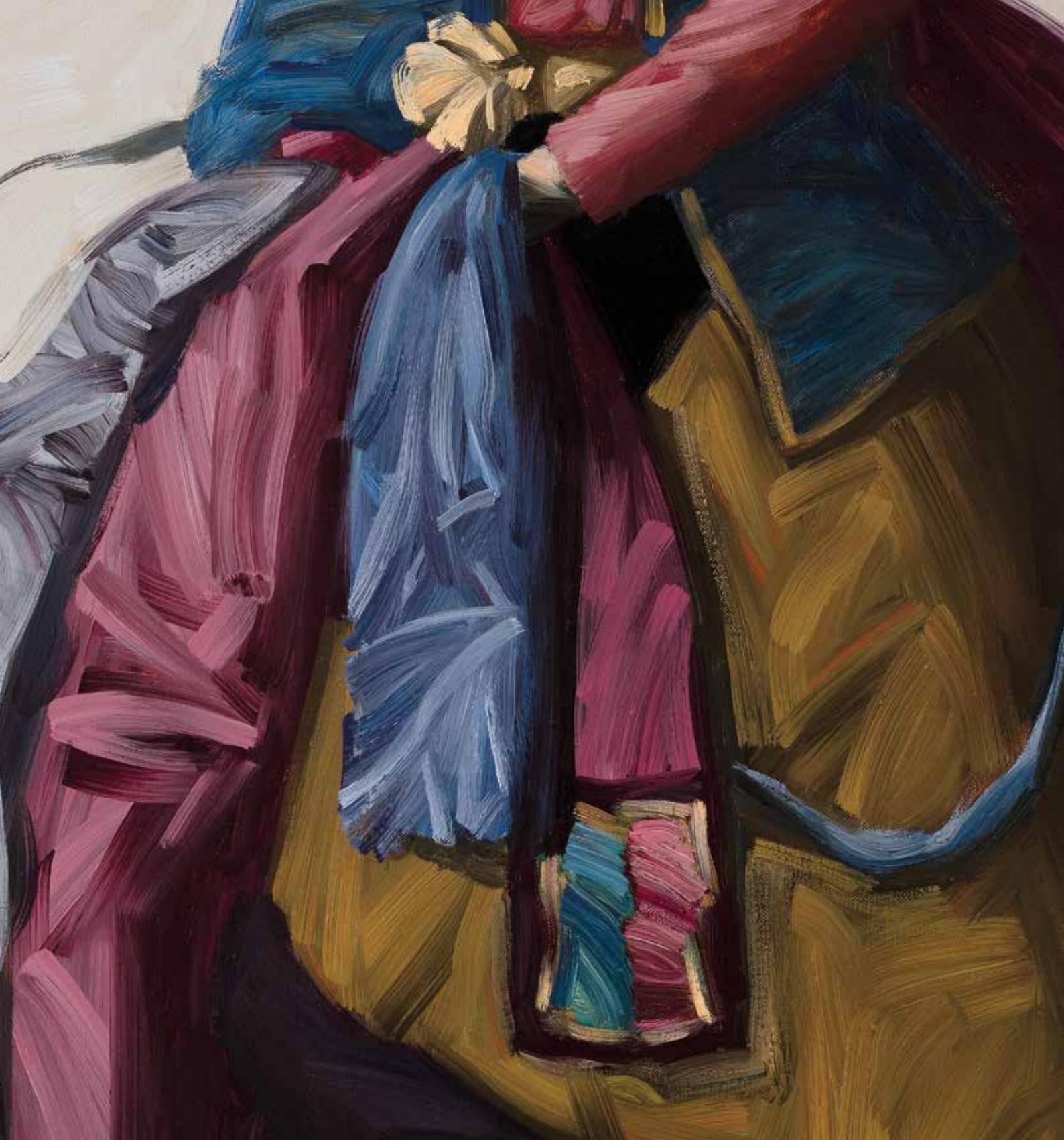
The geometrical angularity and Cubist echoes of Laine's earlier work have vanished; the forms are now softer. There is freshness and buoyancy to his new paintings, as if a gentle breeze had swept across the canvas, teasing the fluttering ribbon on the figure's bodice in *Alba VI* (2019) (p. 34). This freshness is confined to details, but the effect is vivid as part of the larger composition. The figure extends an object in her hand, but exactly what she is proffering remains an ambiguous metaphor. The face and gaze are averted; the figures are reminiscent of Zurbarán's female saints, but while Zurbarán's raven-haired beauties meet our gaze unashamedly, Laine's remain universal and anonymous, much though the black hair is identical to that of Zurbarán's saints or Goya's *Alba* and *Maja* paintings. Laine's attention to detail nevertheless constitutes only a fragment within the broader process of artistic perception: what he paints, essentially, is light and space. Within the wider context of his oeuvre, however, the *Alba* series marks a new dawn: that of the landscape.

LANDSCAPE

She stands in front of it, within it, against airy volume, unmistakably outdoors. Although the spotlight of the *Alba* series still rests squarely on a life-sized female figure cloaked in opulent folds of drapery, Laine's serial process finds her transported to a new context: from interior spaces to outdoor landscapes. The newly added landscape is nevertheless just as transmutable as all other elements on the canvas. The low-hanging horizon is paired with a distant hilly silhouette, the heaviness of dusk, or an area of darkness akin to Plato's cave. *Alba I* (2020) is the very last painting in the series. The figure occupies the surrounding space as a static vertical element, standing still in a relaxed *contrapposto*. The rich folds of drapery provide a vehicle for colourist experimentation – the chromatic elements are in balance both tonally and volume-wise. The harmonious colourism of the landscape evokes a feeling of serenity. Shades of white, *alba*, are woven throughout, in splashes and flickers, obeying the logic of space and light, in a landscape of Goya-esque translucence. Alba is complete.

The author is an art historian, critic, and curator who has been writing for decades on modernism and contemporary art, specializing primarily in painting.

MAARIA SALO

ALL'ALBA

– osservazioni sull'arte pittorica di Lauri Laine

ARTISTA CONTEMPORANEO

Lauri Laine (nato nel 1946) lavora da tempo in due realtà fisiche distinte. Lo studio nella residenza per artisti, in un edificio del classicismo finlandese a Helsinki, gli fornisce un arnese essenziale, immateriale: la luce nordica. La seconda realtà si trova, sia al livello concreto che sprituale, fuori della Finlandia, in paesi dove l'artista lavora regolarmente da decenni. Sono in primo luogo l'Italia, e soprattutto Roma, ma anche la Spagna, che con le loro raccolte classiche costituiscono dei punti di riferimento continui per Laine. La più recente serie di opere, *Alba*, portò l'artista a Madrid nell'autunno 2018 e nella primavera 2020.

Il significato dell'arte mondiale è per Laine qualcosa di più dei viaggi verso i centri internazionali d'arte o il fatto di lavorare in ambienti diversi. È evidente che l'artista ha un'approfondita conoscenza della storia della pittura, di cui tutta la sua opera è parte integrante. Tuttavia per lui non si tratta di trovare un posto nella sequenza temporale della storia dell'arte, come pittore finlandese contemporaneo. Il postmoderno, ad esempio, non è per Laine semplicemente un attaccarsi alla storia dopo il modernismo, o ironia e via libera alle citazioni, benché il fenomeno coincida con la fase più fertile della sua attività artistica. Nei suoi dipinti Laine si immerge più in profondità, e scorre lungo la linea temporale a seconda di ciò che gli interessa dal punto di vista *pittorico*. Potremmo quasi asserire che l'artista non abbia sentito il richiamo dei punti di partenza dell'arte contemporanea come gli aspetti sociali, politici, di genere, oppure l'espressione della propria identità come

Alba III
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

agenda personale. Lauri Laine è un pittore nel senso classico: il suo obiettivo è di riflettere davanti alla tela, cercando soluzioni alle possibilità offerte dal dipinto.

Esaminando l'arte di Laine non possiamo trascurare l'impatto del rinascimento e del barocco in Italia e in Spagna. Alcuni storici dell'arte hanno constatato in precedenza il notevole influsso sia di Diego Velázquez (1599–1660) che di Francisco de Zurbarán (1598–1664) – quest'ultimo in particolare continua ad avere un significato essenziale per l'artista. Non intendo ripetere le interpretazioni già esistenti, bensì ricordare la sua posizione nei confronti di questi pittori classici. Assai versatili, ma determinati artisti del passato attirano Lauri Laine – in maniera collegiale. Sono stati artisti contemporanei della propria epoca, e nella loro opera Laine ha ritrovato sempre qualcosa di talmente interessante da influenzarlo come pittore. Non si tratta di modelli in senso stretto, ma di un'arte pittorica che perdura nel tempo, vitale da secoli e con caratteristiche dalle stesse premesse che all'origine. Per dirla con le parole di Laine: “L'arte nasce dall'arte, le immagini nascono dalle immagini, collegandosi all'osservazione della realtà contemporanea.”

SERIALITÀ

Il metodo seriale caratterizza da sempre l'opera di Lauri Laine. Anche la struttura interna ai suoi dipinti segue due linee parallele: da una parte è la sua produzione consistente in serie che si susseguono come una specie di metaserie, in cui le opere hanno un rapporto logico tra di loro, sia per cronologia che visualmente. D'altronde, nel sottofondo si intravede sempre il rapporto con la storia dell'arte, con la tradizione iconica e le opere, già esistenti, di altri artisti. Spesso le serie di dipinti sembrano sorgere da una matrice classica. Il significato resta tuttavia delicato, come un impulso leggero che possiamo staccare visualmente dall'origine, talvolta in maniera così chiara che non è possibile – e neanche rilevante per l'esperienza estetica – rintracciarlo nel dipinto. Ricordiamo, ad esempio, nelle opere degli anni Ottanta, le linee costruttive su campiture monocrome, che derivano dai *Baccanali* di Nicolas Poussin (1593–1665).

Nonostante il ritmo seriale, ogni dipinto di Lauri Laine è un individuo unico. Le variazioni dello stesso tema sono realizzate in base alla volontà dell'artista di risolvere diverse alternative della composizione facendole emergere con la pittura. La superficie iconica e gli elementi che essa include offrono numerose, quasi infinite possibilità di come potrà comporsi il dipinto. Sorprendentemente, il disegno

FRANCISCO DE ZURBARÁN
Santa Isabel de Portugal
ca. 1635

olio su tela
184 x 98 cm
Museo Nacional del Prado, Madrid
© 2020 Photo Scala, Firenze

risulta importante: utensile e fase stessa del processo pittorico di Laine, che nelle mostre non è visibile. L'intimità del disegnare, il punto di partenza basato sulla percezione, rimane l'aspetto concreto e soggettivo dell'esperienza visuale. Mentre la serie avanza, il formato dei quadri, che all'inizio erano dei piccoli dipinti, spesso realizzati su carta, si avverte una crescita, e le figure raggiungono alla fine dimensioni di grandezza naturale. Questa scala maggiore della pittura di Laine è la sua misura personale, l'estensione della sua mano, che raggiunge con grazia la misura naturale dell'uomo.

LA SERIE ALBA

Alba è il nome che Lauri Laine ha dato alla sua più recente serie di opere. Il nome ha diverse connotazioni e significati possibili – dai nomi propri ai nomi di luogo – ma rimane aperto dal punto di vista etimologico. Alba (dal latino “bianco”) non designa una serie di dipinti bianchi, forse piuttosto il contrario. Alba segue cromaticamente la tavolozza armoniosa dell'artista, in cui nessun colore singolo domina in assoluto, bensì sono il contrasto e l'interazione dei colori a svelare la maestria del pittore. È lì che Laine in base alla conoscenza indaga le *possibilità pittoriche del colore*. Emergono la trasparenza e la contrastività, l'impressione di contrappesi ascendenti e discendenti nonché delle pennellate che si intrecciano, sia come singoli colori che come campi cromatici interattivi. Pure la tecnica pittorica delle pennellate è versatile, essendo da un lato aperta e quasi astratta, per concretizzare il modo in cui l'artista usa i suoi arnesi: i pennelli e i colori. D'altronde, le pennellate si perfezionano e si uniscono tra loro solo quando l'osservatore si distanzia dal dipinto – il meccanismo oculare integra l'immagine e le singole pennellate confluiscono. Nei dipinti di Laine, il colore non è ovviamente privo di forma: entrambi hanno pari significato nell'insieme della composizione. L'obiettivo dell'artista è arrivare attraverso la forma alla figura, a cui in questa nuova serie di otto dipinti è stato riservato un trattamento particolarmente delicato.

In confronto alla produzione precedente, vediamo una figura più umana in uno spazio, forse in un paesaggio, che è misteriosamente universale e aperto quanto la figura principale stessa. Chi è? Non è nessuno, ed è tutti. L'aspetto dominante è la sua posizione rivolta dall'altra parte e la sua irriconoscibilità, a prescindere dalla direzione che il movimento prende nell'immagine. Il dipinto suscita domande: che cosa succede, che tipo di impressione creano gli elementi della figura e dove con-

ducono lo sguardo? La figura è un mistero – concretamente presente nel dipinto, pur conservando il segreto del suo contenuto e la propria molteplicità. Volendo possiamo richiamare la silente energia dei dipinti di Zurbarán, ma occorre vedere il dipinto soprattutto come opera di Lauri Laine, intuendone anche le sfumature metafisiche.

Alba è una figura femminile con attributi che richiamano un movimento agevole sulla linea temporale della storia. L'artista dipinge gli abbondanti drappeggi classici in maniera tattile, concretamente materiale. Possiamo vedere il lustro della seta, la ruvidezza del taffetà, ma anche la morbidezza di una felpa con cappuccio quando l'artista si muove nel tempo con gli elementi selezionati per il dipinto. Benché i costumi esuberanti sembrino delle reminiscenze stilistiche dell'abbigliamento di epoche storiche, sono tutt'altro. Con le parole di Lauri Laine: "I miei dipinti non ripetono stili del passato." I costumi ibridi funzionano, e la loro funzione essenziale è sempre quello di giovare alla pittoricità. L'impressione data dagli abiti è anche un'indagine sull'interazione dei colori, nella classica maniera di Josef Albers, visto che come toni esprimono i colori, non tessuti in quanto tessitura. Il soggetto dei dipinti è chiaramente e in primo luogo la figura femminile. Il costume che indossa nasconde in sé il contrapposto con le relative possibilità plastiche della tridimensionalità, che si trasformano in un'espressione bidimensionale.

Le differenze caratteriali delle figure si trovano nel fulcro della pittura di Lauri Laine. Nei dipinti la persona umana è sola: cambia di carattere, rimane apparentemente la stessa, si volta in un'altra direzione, avanza nello spazio verso la luce e viceversa, porge e dona, si nasconde e chiude. L'abito rosso rifiuta l'interpretazione dell'iconografia cristiana, l'abbassamento dell'orizzonte richiama solo nelle sfumature l'influenza di Goya e di Veronese – mantenendo sempre la trasparenza. Vale la pena osservare più attentamente l'evoluzione della serie Alba nonché le due serie precedenti di sei opere ciascuna, *Drappeggio I-VI* e *Figura decorata I-VI*. La fine ricchezza di tonalità dei suoi dipinti deriva da un pensiero e da una fatica pittorica, tenaci e di lunga durata. Le trasformazioni di queste impressioni si intrecciano in maniera intrigante. La produzione dell'artista procede in un ordine emozionante, inverso in senso quasi sorprendente – ha iniziato dai dettagli della figura, ora la dipinge per intero. Oltre alle forme, questi drappeggi classici includono un tocco raffinato di colorismo virtuoso, simile a quello che vediamo nei costumi dipinti da Paolo Veronese (1528–1588).

FRANCISCO DE GOYA
La duchessa bianca
1795

olio su tela
195 x 128 cm
Fundación Casa de Alba, Madrid
© 2020 Photo Scala, Firenze

LA DUCHESSA BIANCA

La serie *Alba* ha come premessa artistica un classico in sé: il pittore spagnolo Francisco de Goya y Lucientes (1746–1828). I ritratti e le classiche incisioni *horror* dell'artista di corte fanno parte di quell'ampia base storica e di quello sfondo sul quale si forma il significato delle immagini che costituisce il contesto dei dipinti di Laine, pur rimanendo indipendenti. Citata anche come musa dell'artista, María Pilar de Silva (1762–1802) fu la 13° duchessa di Alba, immortalata da Goya in numerosi dipinti. In questo contesto ci interessano particolarmente due ritratti di grandezza naturale: *La duchessa bianca* (1795) e *La duchessa di Alba* (1797). Come in precedenza, attingere materiale dalla storia dell'arte non significa per Laine imitare, ripetere o reinterpretare i dipinti originali. Essi fungono invece da impulsi visuali per elaborare un'opera sempre nuova e indipendente, per trovare diverse soluzioni e indagare le nuove possibilità che ne scaturiscono. In altre parole, il pittore dissolve il dilemma della pittura, la composizione, utilizzando come strumenti il colore e la forma.

Il rapporto tra *La duchessa bianca* (1795) e la serie *Alba* è un viaggio nel tempo della tradizione. La ripetizione delle figure femminili, apparentemente simili, include modifiche delicate nella pittura. Esaminato sullo sfondo della storia stilistica, il fascino dei costumi fa emergere il contesto della duchessa di Alba nell'opera precedente. L'abito della duchessa spagnola richiama lo stile impero, con la vita notevolmente alta, alla francese. Anche la scarpetta che spunta da sotto la falda del vestito è di stile piuttosto francese che spagnolo. Consapevole degli spostamenti di Goya tra Francia e Spagna e delle loro ripercussioni sull'arte, Laine lo dimostra con dei riferimenti, variando le opportunità dei costumi sia come composizioni, sia come ibridi della storia stilistica.

Nei tre gruppi di opere più recenti, *Alba* (2019–20), *Drappeggio* (2019) e *Figura decorata* (2018), che si susseguono serialmente, le figure femminili portano dei segnali discreti e degli attributi interni alla produzione dell'artista. Muovendosi nel tempo, le serie conteggiano dettagli presenti già in quelle più vecchie, come i copricapi (*Copricapi*, 2009), ma ora vediamo nel punto focale – riprodotta più dolcemente di prima – una figura che si rivela nella sua totalità soltanto attraverso questa serie di dipinti. Si perfezionano sempre di più e diventano mimeticamente più precisi come un insieme di opere. Le proprie serie interne di Laine si intrecciano in modo sempre più interessante, visibili in retrospettiva. Benché l'autonomia delle serie sia inequivocabile, si fissano in segmenti autonomi solo quando cambia il formato dell'immagine.

Le reminiscenze cubistiche della produzione precedente e l'angolarità geometrica si sono fatte più tenui. Aria e leggerezza affluiscono nei dipinti, come se una vera corrente d'aria soffiasse il nastro che cinge la vita, sollevandolo in alto a volteggiare, come nel dipinto *Alba VI* (2019) (p. 34). La modifica interessa un dettaglio, ma in quanto particella della composizione diventa ricca di sfumature. La figura femminile porta nella mano un oggetto, porgendolo – che cosa sia, rimane una metafora aperta. Il viso e lo sguardo sono sistematicamente riposti, comparandosi alle bellezze brune che nella serie delle *Sante* di Zurbarán, rivolgono lo sguardo verso lo spettatore. Laine lascia i tratti universalmente anonimi. I capelli scuri, invece, appartengono alla serie delle *Sante* di Zurbarán e in Goya, sia all'*Alba* che alla *Maya*, in maniera tanto uniforme quanto nelle figure femminili di Laine. Tener conto dei dettagli è un aspetto frammentario mentre si osserva l'opera pittrica di Laine nella sua totalità: come pittore, dipinge sempre luce e spazio. Nella sua produzione, la serie *Alba* è l'aurora del paesaggio.

IL PAESAGGIO

È situata davanti, dentro al paesaggio – lei nell'aereo volume della natura, all'aria aperta. La figura femminile di grandezza naturale, con gli abbondanti drappeggi del suo abito, così chiaramente al centro della serie *Alba*, passando attraverso la serialità dei dipinti è entrata dallo spazio nel paesaggio. In questa nuova serie, il paesaggio è un elemento tanto mutevole quanto lo sono tutte le soluzioni adottate dall'artista sulla tela da dipingere. A far compagnia all'orizzonte abbassato vediamo un pezzo di terra che emerge in lontananza, l'imbrunire della sera, o un antro platonico come spazio oscuro. *Alba I* (2020) è il dipinto più recente della serie. La figura si trova nello spazio in posizione verticale, dritta, oppure torcendosi nel contrapposto ma senza muoversi in avanti. L'esperienza e la versatilità dei drappeggi servono alle scelte coloristiche – le caratteristiche cromatiche dei colori sono in equilibrio tra loro sia come toni che come masse. Il colorismo armonico del paesaggio contribuisce alla calma equilibrata. Il biancore che rimanda all'alba avanza trabocchando con eleganza in sfumature luminose. Le tonalità sono della logica di spazio e luce, in un paesaggio cristallino, alla Goya. L'alba è sorta.

Maaria Salo è storica e critica d'arte, nonché curatrice. Scrive sull'arte da decenni. Il suo lavoro verte sul modernismo e sull'arte contemporanea, in particolare la pittura.

Alba IV
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

Alba V
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

Alba VI
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

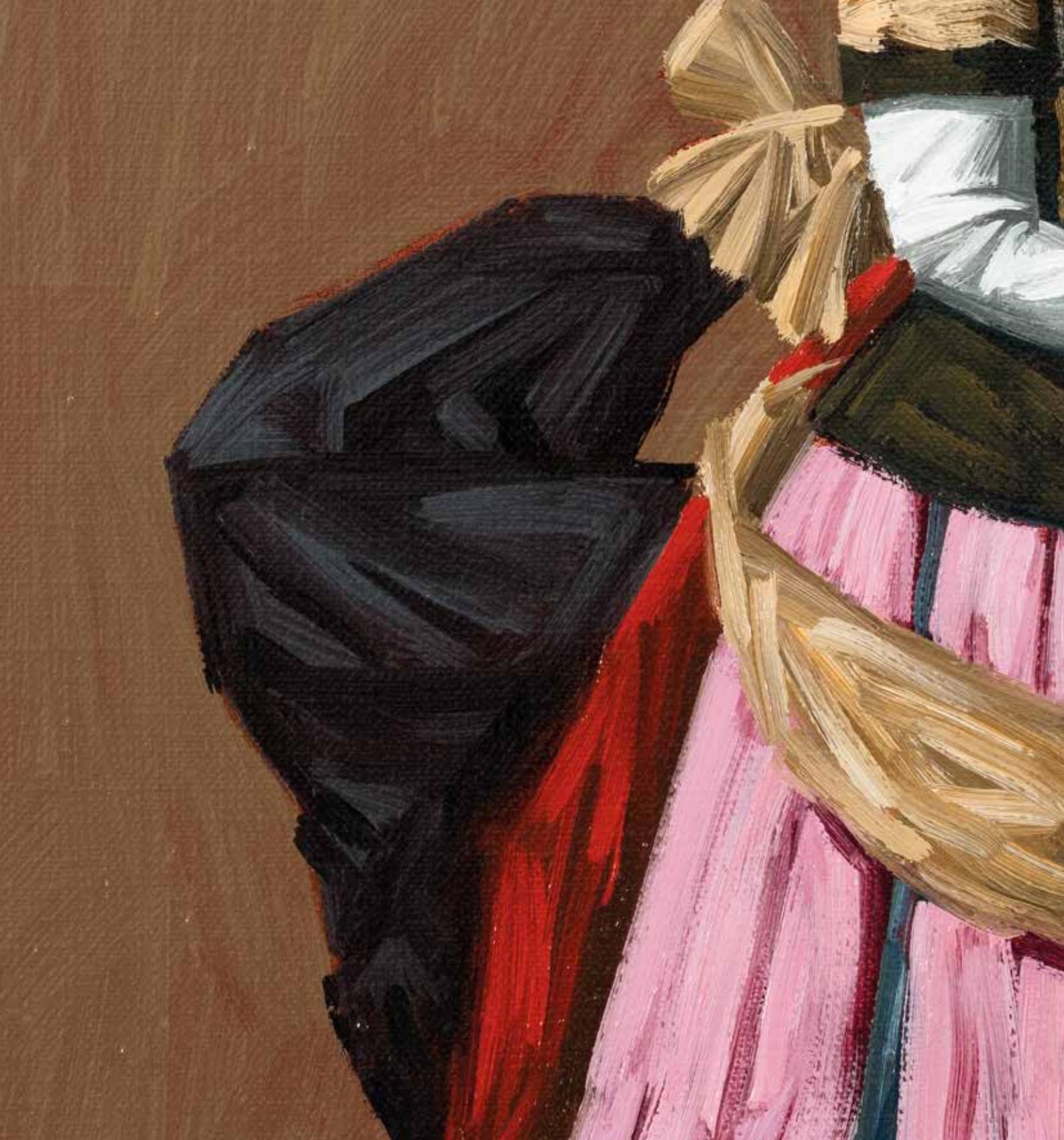
Alba VII
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

Alba VIII
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
204 x 180 cm

Koristeellinen figuuri I
Decorative Figure I
Figura decorata I
2018

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm
Yksityiskokoelma, Helsinki
Private Collection, Helsinki
Collezione privata, Helsinki

Koristeellinen figuuri II
Decorative Figure II
Figura decorata II
2018

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm
Yksityiskokoelma, Helsinki
Private Collection, Helsinki
Collezione privata, Helsinki

Koristeellinen figuuri III
Decorative Figure III
Figura decorata III
2018

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm
Yksityiskokoelma, Helsinki
Private Collection, Helsinki
Collezione privata, Helsinki

Koristeellinen figuuri IV
Decorative Figure IV
Figura decorata IV
2018

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm

Koristeellinen figuuri V
Decorative Figure V
Figura decorata V
2018

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm
Yksityiskokoelma, Helsinki
Private Collection, Helsinki
Collezione privata, Helsinki

Koristeellinen figuuri VI
Decorative Figure VI
Figura decorata VI
2018

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm
Yksityiskokoelma, Rooma
Private Collection, Rome
Collezione privata, Roma

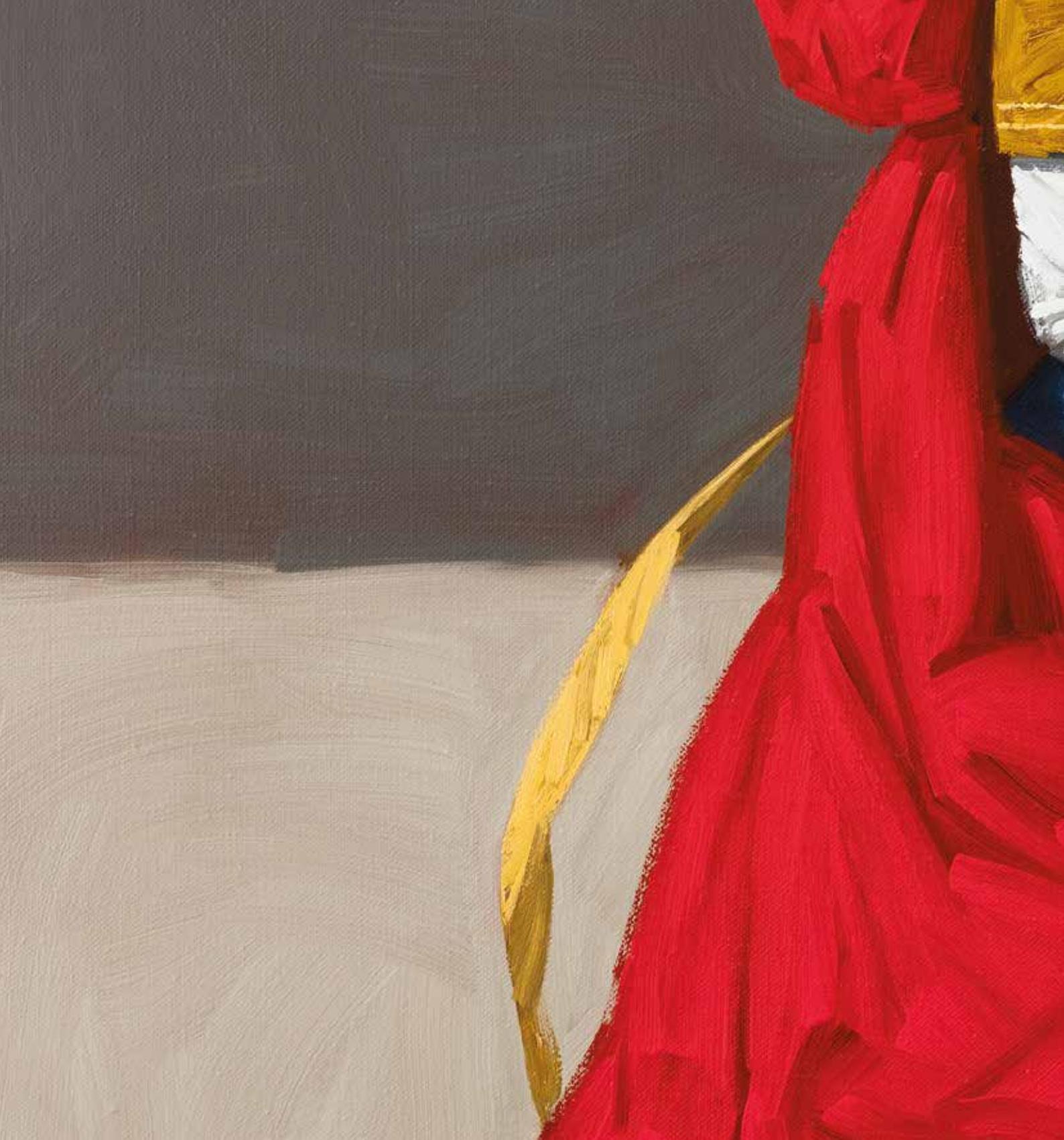
Madrid sarja
Madrid Series
La serie Madrid
2018

vesiväri paperille
watercolour on paper
acquerello su carta
à 33 x 48 cm

Draperia I
Drapery I
Drappeggio I
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
120 x 100 cm

Draperia II
Drapery II
Drappeggio II
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
120 x 100 cm

Draperia III
Drapery III
Drappeggio III
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
120 x 100 cm

Draperia IV
Drapery IV
Drappeggio IV
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
120 x 100 cm

Draperia V
Drapery V
Drappeggio V
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
120 x 100 cm
Yksityiskokoelma, Vaasa
Private Collection, Vaasa
Collezione privata, Vaasa

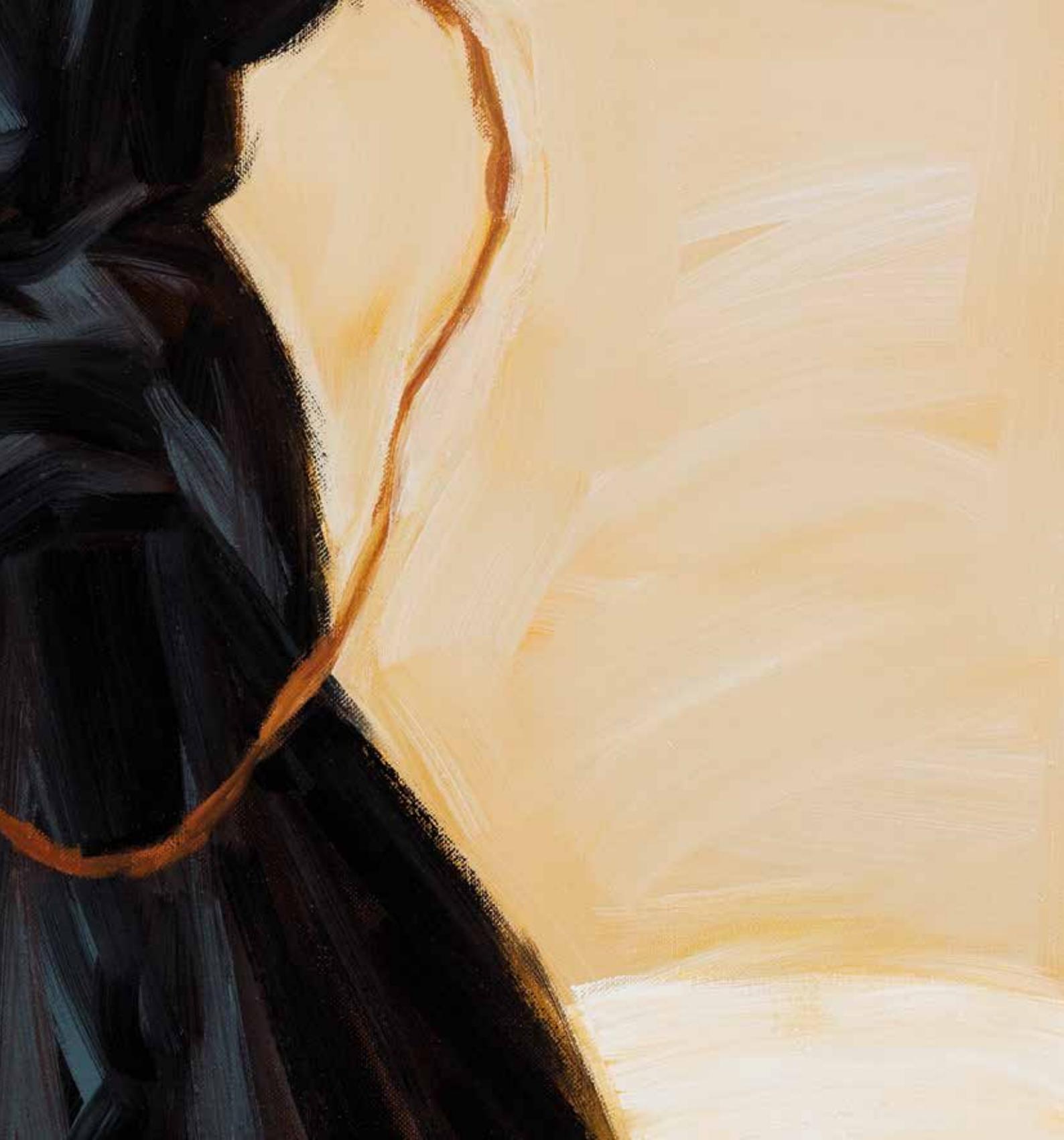

Draperia VI
Drapery VI
Drappeggio VI
2018

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
120 x 100 cm

La Velata I
2019

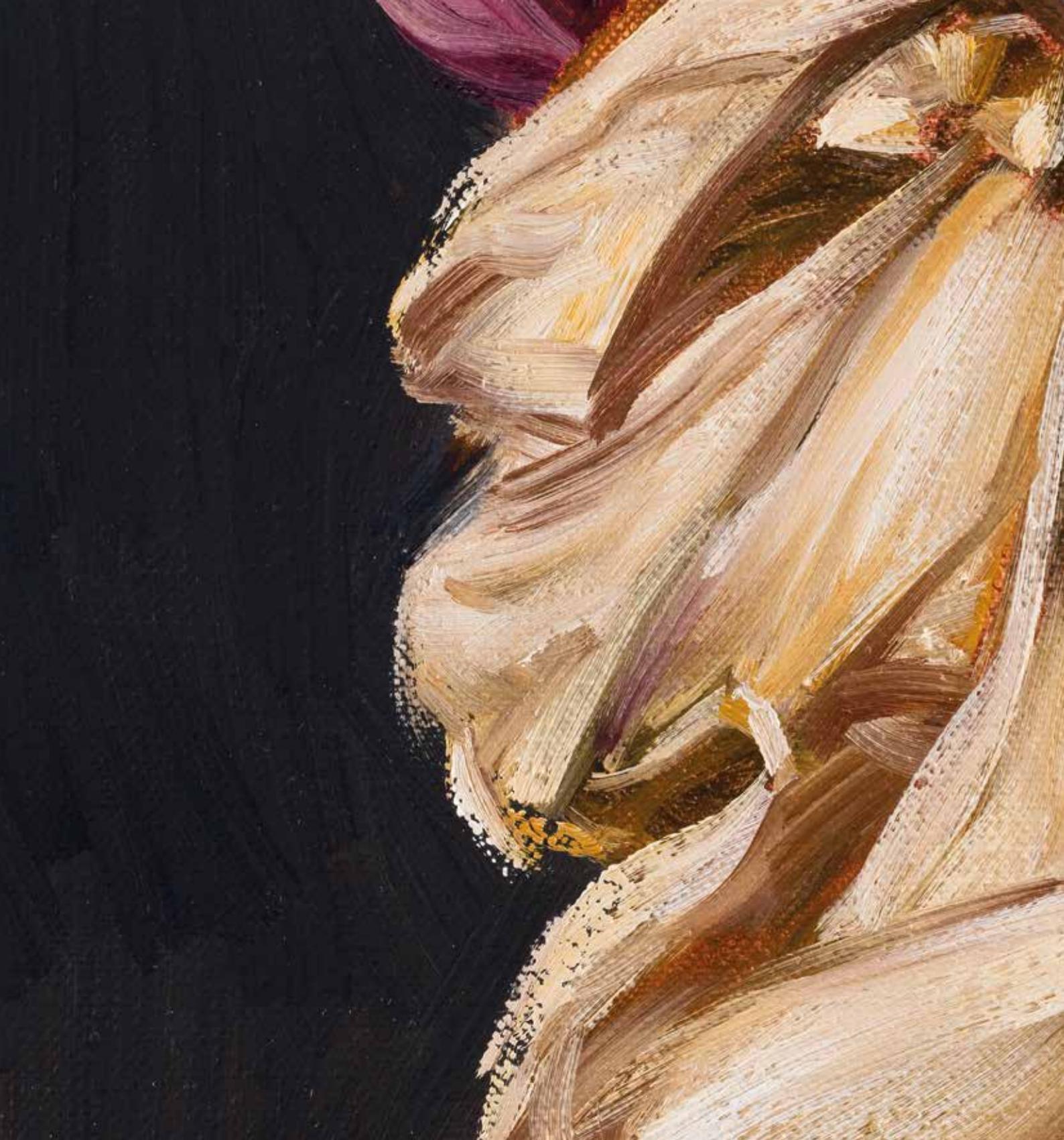
öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
170 x 120 cm

La Velata II
2019

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
170 x 120 cm

Tumma Alba I
Dark Alba I
Alba scura I
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm

Tumma Alba II
Dark Alba II
Alba scura II
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm

Tumma Alba III
Dark Alba III
Alba scura III
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm

Tumma Alba IV
Dark Alba IV
Alba scura IV
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
70 x 60 cm

Tumma Alba V
Dark Alba V
Alba scura V
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
60 x 40 cm

Alba diptyyki
Alba Diptych
Dittico Alba
2020

öljy kankaalle ja pahville
oil on canvas mounted on cardboard
olio su cartone telato
à 24 x 19 cm

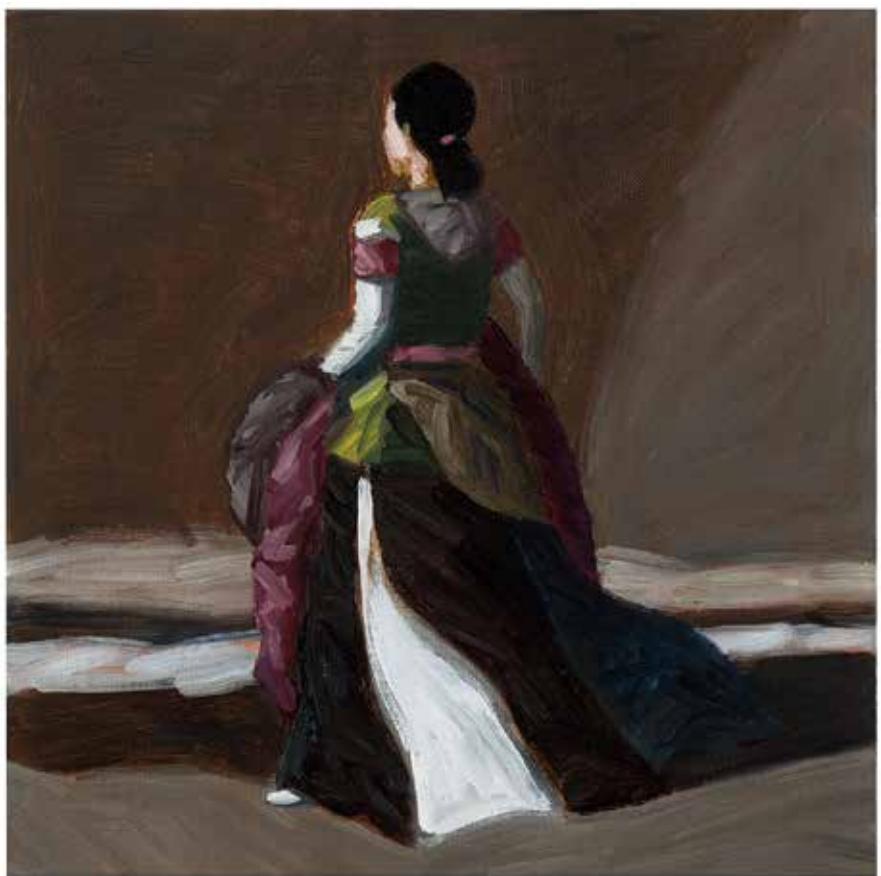
Figuuri
Figure
Figura
2020

öljy kankaalle ja pahville
oil on canvas mounted on cardboard
olio su cartone telato
24 x 19 cm

Madrid I
2020

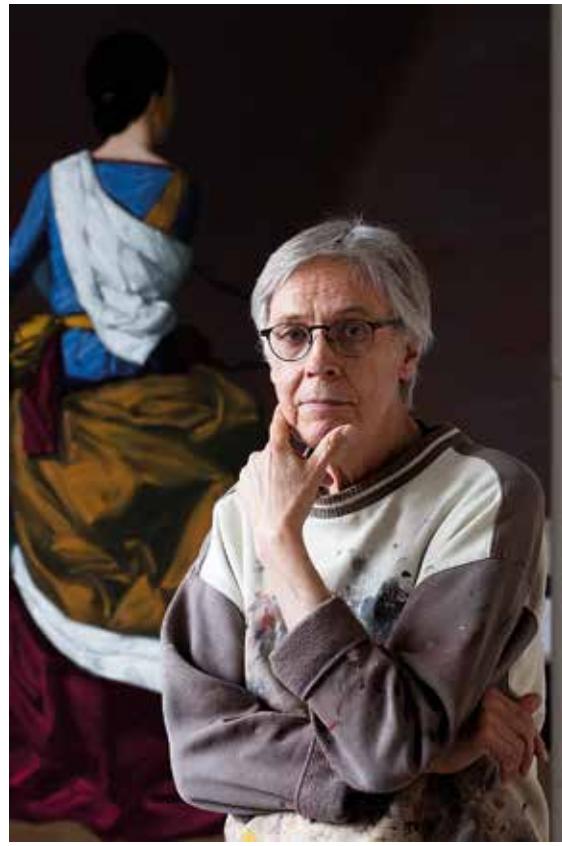
öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
30 x 30 cm

Madrid II
2020

öljy kankaalle
oil on canvas
olio su tela
30 x 30 cm

LAURI LAINE

1946

Syntynyt Helsingissä | Born in Helsinki | Nato a Helsinki
Asuu ja työskentelee Helsingissä | Lives and works in Helsinki |
Vive e lavora a Helsinki

**Opinnöt
Studies
Studi**

1975–79

Suomen Taideakatemian koulu | The School of the Fine Arts Academy
of Finland, Helsinki | Scuola dell' Accademia finlandese di Belle Arti,
Helsinki

Yksityisnäyttelyt**Solo Exhibitions****Mostre personali****2021***Alba*, Galleria Heino, Helsinki**2018**

Galleria Heino, Helsinki

Galleria Nuovo, Lahti

2017*Pinturas 2013–2016*, Instituto Iberoamericano de Finlandia, Madrid**2016***Dipinti 2013–2016*, Galleria Angelica, Roma**2015**

Galleria Heino, Helsinki

2013*Maalausia valosta ja tilasta | Paintings of Light and Space | Pitture di luce e spazio*, Joensuu Taidemuseo | Joensuu Art Museum, Joensuu**2012***Maalausia valosta ja tilasta | Paintings of Light and Space | Pitture di luce e spazio*, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki; Kuntsin modernin taiteen museo | Kuntsi Museum of Modern Art, Vaasa; Tuusulan taidemuseo, Taidekeskus Kasarmi | Tuusula Art Museum, Kasarmi Art Centre, Tuusula*Luz y espacio*, Instituto Iberoamericano de Finlandia, Madrid**2009**

Galerie Forsblom, Helsinki

Galleria Nuovo, Lahti

2008

Galleria Orton, Helsinki

2007

Galerie Forsblom, Helsinki

2005*Alla ricerca della luce*, Villa Lante al Gianicolo, Roma

Galleria Nuovo, Lahti

2004

Galerie Forsblom, Helsinki

2002

Aboa Vetus & Ars Nova, Turku

2001

Galleria Palladio, Roma

Galerie Forsblom, Helsinki

1999

Galerie Anhava, Helsinki

Espoon Kulttuurikeskus | The Espoo Cultural Centre, Espoo

1997

Galleria Nuovo, Lahti

1996

Institut Finlandais, Paris

Galerie Anhava, Helsinki

1995

Millesgården, Lidingö, Stockholm

1994

Galleria Nuovo, Lahti

1993

Galerie Anhava, Helsinki

SMC Vilniaus Siuolaikinio meno centras, Vilnius | CAC The Contemporary Art Centre of Vilnius, Vilnius

1992

Pohjoismainen taidekeskus | The Nordic Arts Centre, Helsinki

Taidesalonki Bellarte, Turku

1991

Alvar Aalto -museo | Alvar Aalto Museum, Jyväskylä; Rovaniemen taidemuseo | Rovaniemi Art Museum, Rovaniemi; Kuopion taidemuseo | Kuopio Art Museum, Kuopio

Galleri Krüll, Stockholm

Galleria Nuovo, Lahti

1990

Joensuun taidemuseo | Joensuu Art Museum, Joensuu

Galleria Mikkola & Rislakki, Helsinki

Galleri Lång, Malmö

Taidesalonki Bellarte, Turku

1989

Imatran taidemuseo | Imatra Art Museum, Imatra

1988

Galleria Krista Mikkola, Helsinki

1987

Galleri Lång, Malmö

Aineen taidemuseo | Aine Art Museum, Tornio

1986

Galleria Krista Mikkola, Helsinki

1985

Galleria Nuovo, Lahti

Alvar Aalto -museo | Alvar Aalto Museum, Jyväskylä

1984

Galleri Engström, Stockholm

Galleria Exit Krista Mikkola, Helsinki

1983

Galerie Artek, Helsinki

Galleria Nuovo, Lahti

1981

Taidemaalariliiton galleria, Helsinki

Yhteisnäyttelyt
Group Exhibitions
Mostre collettive

2020

Löytöretkiä – Lars Göran Johnssonin kokoelma | *Explorations – Lars Göran Johnsson Collection*, Turun taidemuseo | Turku Art Museum, Turku

Lallukka – Elämää taiteilijakodissa | *Lallukka – Life in the Home of Artists*, HAM Helsingin taidemuseo | HAM Helsinki Art Museum, Helsinki

2019

Lumous | *Fascination*, Taidekeskus Purnu | The Art Center Purnu, Orivesi

Palatsien valoa. Teoksia Tampereen kaupungin taidekokoelmasta, Humppila; Kangasala-talo, Galleria, Kangasala

BIAB 2019, *The 8th Beijing International Art Biennale. A Colorful World and A Shared Future*, NAMOC, The National Art Museum of China, Beijing

Omat kokoelmat | *Collection*, Imatran taidemuseo | Imatra Art Museum, Imatra

2018

Matkakuumetta | *On the Way*, Aboa Vetus & Ars Nova, Turku
 Samoilla etelän teillä | *Längs samma sydliga vägar*, Gumbostrand Konst & Form, Söderkulla

Con Amore – Rakkaudella. Teoksia Jenny ja Antti Wihurin rahaston kokoelmasta | *Con Amore – With Love. From Jenny and Antti Wihuri Foundation Collection*, Rovaniemen taidemuseo | Rovaniemi Art Museum, Rovaniemi

2017

BIAB 2017, *The 7th Beijing International Art Biennale. The Silk Road and World's Civilizations*, NAMOC, The National Art Museum of China, Beijing

2016

Palavat tornit. Otteita Suomen taiteen 1980-luvusta | *Burning Towers. Excerpts from the Finnish Art of the 1980s*, Kouvolan taidemuseo Poikilo | Kouvolan Art Museum Poikilo, Kouvolan
 Taidekeskus Salmela | Art Centre Salmela, Mäntyharju

2015

Liikettä varjoissa, Uushankintoja kokoelmiin | *Shift in the Shadows, New Acquisitions to the Collection*, Amos Andersonin taidemuseo | Amos Anderson Art Museum, Helsinki

2014

Yhteisnäyttely | Group exhibition, Galleria Heino, Helsinki
 Kiteytynyt katse, Lars Swanljungin nykytaiteen kokoelma | *A Discerning Gaze, The Lars Swanljung Collection of Contemporary Art*, Kuntsin modernin taiteen museo | Kuntsi Museum of Modern Art, Vaasa
 Abstraktia | *Abstract*, Imaatan taidemuseo | Imatra Art Museum, Imatra

The Big Picture, Amos Andersonin taidemuseo | Amos Anderson Art Museum, Helsinki

2013

Taidekeskus Salmela | Art Centre Salmela, Mäntyharju

2012

Galleria Nuovo 35 vuotta | *Galleria Nuovo 35 Years*, Galleria Nuovo, Lahti

Taiteilijataloja | *Artists' Studios*, Kulttuuritalo Korundi, Rovaniemen taidemuseo | Korundi House of Culture, Rovaniemi Art Museum, Rovaniemi

Lallukan taiteilijoiden kesä, Maila Talvio -salonki, Hartola

2011

Kesä – Sommar – Summer 2011, Galerie Forsblom, Helsinki
 Viljelkäämme puutarhaamme!, Vapaa Taidekoulu | The Free Art School, Helsinki

2010

Tila – Tunne, Tuusulan taidemuseo, Taidekeskus Kasarmi | Tuusula Art Museum, Kasarmi Art Centre, Tuusula

Galerie Forsblom / Billnäs taidegalleria | Billnäs Art Gallery, Billnäs
ArtHelsinki 10, Helsingin Messukeskus | Helsinki Exhibition and Convention Centre, Helsinki

2009

Aarresaaria ja päiväuria | *Treasure Island and Daydreams*, EMMA, Espoon modernin taiteen museo | Espoo Museum of Modern Art, Espoo
 Galerie Forsblom, Helsinki

2008

08 sconfinamenti. Dalla buona pittura alla video-art | *08 Digressions. From "Beautiful Painting" to Video-Art*, Museo Nazionale di Castel Sant'Angelo, Roma

Nieve y Sol. Residencia de artistas Lallukka – Finlandia, MAC Museo de Arte Contemporáneo, Universidad de Chile, Santiago de Chile

2007

Baltico–Mediterraneo. Italia e Finlandia a confronto | *Baltic–Mediterranean. Italy and Finland: a Comparison*, Museo Nazionale di Castel Sant'Angelo, Roma

Gli artisti si incontrano, Cascina Farsetti, Villa Doria Pamphilj, Roma
Taiteilijatiloja | *Artists' Studios*, Jugendsali, Helsinki
Ennen näkemätöntä! | *First Showing!*, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki

2005

Joulutähdet | *Christmas Stars*, Galerie Forsblom, Helsinki

2004

Taiteilijakohtaamisia, Aboa Vetus & Ars Nova, Turku
Värillistä | *Coloured*, Rovaniemen taidemuseo | Rovaniemi Art Museum, Rovaniemi

2003

Taidekeskus Salmela | Art Centre Salmela, Mäntyharju
Taiteilijan talossa, Espoon taidemuseo | Espoo Art Museum, Galleria Otso, Espoo

2002

Vuosikymmenten kuvat, Etelä-Karjalan taidemuseo | South Carelia Art Museum, Lappeenranta; Mikkeli taidemuseo | Mikkeli Art Museum, Mikkeli

2001

Hokkarikukkia | *Hockey Flowers*, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki; Wäinö Aaltonen museo | Wäinö Aaltonen Museum of Art, Turku

Kaupunki herää | *Today's Future*, Myyrmäkitalo, Vantaa

2000

Uni jossa osaan lentää | *The Dream Where I Can Fly*, Tikanojan taidekoti | The Tikanoja Art Museum, Vaasa; Galleria Otso, Espoo

1999

Leikkiä ja taidetta, Galleria Otso, Espoo
Värin vuoksi | *For Colour*, Porin taidemuseo | Pori Art Museum, Pori
Mäntän kuvataideviikot 1999, Mänttä
Purnu 99, Orivesi

Auf der Suche nach der verlorenen Zeit, Haus am Waldsee, Berlin

Maalaus–Målning–Painting, Amos Andersonin taidemuseo | Amos Anderson Art Museum, Helsinki

1998

Suomen taiteen II triennaali | *The 2nd Triennial of Finnish Art*, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki

1997

Galleria Nuovan 20-vuotisnäyttely, Galleria Nuovo, Lahti
14. Maila Talvio -salonki, Hartola
Ars Assicurata, Oulun taidemuseo | Oulu Art Museum, Oulu
Proposta finlandese di arti visive, Palazzo Comunale, Sala Esposizioni Pro Loco, Marino

1996

Concreta Romantica, Turun taidemuseo | Turku Art Museum, Turku
Comp i box, Galerie Anhava, Helsinki

1994

Modernity or postmodernity | *Modern or Postmodern*, Myyrmäkitalo, Vantaa
Taidetta Eduskunnassa | *Art in the Parliament*, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki

1993

Aikakone–Imago Universi, Mikkeli taidemuseo | Mikkeli Art Museum, Mikkeli; Kuopion taidemuseo | Kuopio Art Museum, Kuopio

Abstraktio auringolle, Amos Andersonin taidemuseo | Amos Anderson Art Museum, Helsinki
Valintoja | *Choices*, Sara Hildénin taidemuseo | Sara Hildén Art Museum, Tampere

1992

Iho | *Skin*, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki
Näky ja viesti, Lahden taidemuseo | Lahti Art Museum, Lahti

1991

Nauti 91 vene esille, Titanik, Turku

Myyti ja ironia | Myth and Irony, Amos Andersonin taidemuseo | Amos Anderson Art Museum, Helsinki

1990

Stockholm Art Fair, Sollentuna

Nordic Art Exhibition, Charlottenborg, Kobenhavn

Suomen taiteen mestareita 1877-1990, Wanha Satama, Helsinki

Finnland: Architektur, Kunsthandwerk, Malerei 1900-1990, Villa Stuck, München

1989

20a Bienal Internacional de São Paulo, São Paulo

Päiväkirja, Kluuvin galleria, Helsinki

Galleria Mikkola & Rislakki, Helsinki

Maailma ja kuva | World and Image, Ateneumin taidemuseo | Art Museum of the Ateneum, Helsinki

1988

Voyage, Kulturhuset, Stockholm

Taiteilija opettajana | The Artist as Teacher, Tampereen taidemuseo | Tampere Art Museum, Tampere

Stockholm Art Fair, Sollentuna

l'esprit finlandais, Centre de Création Contemporaine, Tours

Schneeschmelze – Zeitgenössische Finnische Kunst, Wiener Secession, Wien; Dominikanerkirche, Osnabrück; Neue Galerie-Sammlung Ludwig, Aachen; Blumenhalle, Bonn

Tätä nyt, Helsingin kaupungin taidemuseo | Helsinki City Art Museum, Helsinki

Horisontti | Horizon, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki

1987

Voyage, Borås Konstmuseum, Borås; Vänerborgs museum, Trollhättan; Sundsvalls museum, Sundsvall

Stockholm Art Fair, Sollentuna

Varrella virran 5 | By the River 5 – Hommage à Maire Gullichsen, Porin taidemuseo | Pori Art Museum, Pori

Amos Andersonin taidemuseo | Amos Anderson Art Museum, Helsinki

1986

Sixth Triennale – India, Lalit Kala Akademi, New Delhi

Stockholm Art Fair, Sollentuna

Kuuntelua | Listening, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki

Contacts – Contrasts, Porin taidemuseo | Pori Art Museum, Pori

1985

Galleria Krista Mikkola, Helsinki

Grafik und Objekte, Galerie Wack, Kaiserslautern

Stockholm Art Fair, Sollentuna

Art 16'85, Basel Art Fair, Basel

Biennale Balticum, Rauman taidemuseo | Rauma Art Museum, Rauma

1984

Suomen kuvataide, Valtakunnannäyttely, Etelä-Karjalan taidemuseo | South Carelia Art Museum, Lappeenranta

Rauhalahti -84, Kuopio

Art 15'84, Basel Art Fair, Basel

Infallsvinklar – 6 unga finska konstnärer, Örebro Läns Museum, Örebro

1983

AKT-83, Ateneumin taidemuseo | Art Museum of the Ateneum, Helsinki

Art 14'83, Basel Art Fair, Basel

Galleria Uusikuva, Kotka

Galleri Sankt Olof, Norrköping

1982–83

Contemporaries – New Art from Finland, Port of History Museum, Philadelphia; Meridian House International, Washington D.C.; Catherine G. Murphy Galleries, The College of St. Catherine, St. Paul; Long Beach Museum of Art, Long Beach; Charles and Emma Frye Art Museum, Seattle

1982

Arte dalla Finlandia, Villa Malpensata, Lugano

Suomen Taitelijain 87. Vuosinäyttely | The 87th Annual Exhibition of Finnish Artists, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki

Kluuvin galleria, Helsinki

Art 13'82, Basel Art Fair, Basel

1981

6 konkreta, Galerie Plaisiren, Hässelby, Stockholm

Art Today – Sapporo Triennale, Hokkaido Museum of Modern Art, Sapporo

Konstruktive Kunst aus Finnland, Kunsthalle im Waaghaus, Winterthur

4 konkreta, Galerie Doktor Glas, Stockholm

Graphics exhibition, Syracuse

Suomen kuvataide, Valtakunnannäyttely, Porin taidemuseo | Pori Art Museum, Pori

1980

Nuorten 33. Näyttely | The 33rd Exhibition of Young Artists, Helsingin Taidehalli | Kunsthalle Helsinki, Helsinki

**Kokoelmia
Collections
Collezioni principali**

Aboa Vetus & Ars Nova, Matti Koivurinnan säätiön taidekokoelma | The Matti Koivurinta Foundation Art Collection, Turku
Ahlström Capital Oy, Helsinki
Aineen taidemuseo | Aine Art Museum, Tornio
Altia Finland, Helsinki
Amos Rex, Helsinki
Apoteksbolagets Konstförening, Stockholm
Associazione culturale Amici di Villa Lante al Gianicolo, Roma
Aune Laaksosen taidesäätiö | Aune Laaksonen Art Foundation, Tuusula
Collezione Luciano Benetton | Luciano Benetton Collection, Treviso
Eduskunnan taidekokoelma, Helsinki | The Parliament Art Collection, Helsinki
EMMA, Espoon modernin taiteen museo | Espoo Museum of Modern Art, Espoo
EMO Säätiö | EMO Foundation, Helsinki
Fortumin Taidesäätiö | Fortum Art Foundation, Espoo
HAM Helsingin taidemuseo | HAM Helsinki Art Museum
Heinon Taidesäätiö | Heino Art Foundation, Helsinki
Helsingin seurakuntayhtymä, Helsinki
IBM, Helsinki
Imatran taidemuseo | Imatra Art Museum, Imatra
Joensuun taidemuseo | Joensuu Art Museum, Joensuu
Jyväskylän kaupungin taidekokoelma | Jyväskylä City Art Collection, Jyväskylä
Jyväskylän taidemuseo | Jyväskylä Art Museum, Jyväskylä
Kansallisgalleria | Finnish National Gallery, Helsinki
Kuntsin modernin taiteen museo, Simo Kuntsin kokoelma | Kuntsi Museum of Modern Art, Simo Kuntsi Collection, Vaasa
Kuntsin modernin taiteen museo, Kokoelma Swanljung | Kuntsi Museum of Modern Art, Swanljung Collection, Vaasa
Kuopion seurakuntayhtymä, Kuopio
Kuopion taidemuseo | Kuopio Art Museum, Kuopio
Kämp Collection Hotels, Helsinki

Lahden taidemuseo | Lahti Art Museum, Lahti
Malmö Konstmuseum, Malmö
Moderna Museet, Stockholm
Museum Haus Konstruktiv, Zürich
NAMOC, The National Art Museum of China, Beijing
Nykytaiteen museo Kiasma, Helsinki | Museum of Contemporary Art Kiasma, Helsinki
OKOn Taidesäätiö | OKO Art Foundation, Helsinki
Oulun taidemuseo | Oulu Art Museum, Oulu
Pohjola Pankin Taidesäätiö | Pohjola Bank Art Foundation, Helsinki
Porin taidemuseo | Pori Art Museum, Pori
Päijät-Hämeen keskussairaala | Päijät-Häme Central Hospital, Lahti
Päijät-Hämeen Taidemuseoyhdistys | Päijät-Häme Art Museum Association, Lahti
Rovaniemen taidemuseo, Jenny ja Antti Wihurin rahaston taidekokoelma | Rovaniemi Art Museum, The Jenny and Antti Wihuri Foundation Art Collection, Rovaniemi
Saastamoisen säätiön taidekokoelma | The Saastamoinen Foundation Art Collection, Espoo
Sampo-konserni | Sampo Group, Helsinki
SOK, Helsinki
Suomen valtion taidekokoelma | Finnish State Art Collection
Tampereen kaupungin taidekokoelma | Tampere City Art Collection, Tampere
Taidesäätiö Merita | Art Foundation Merita, Helsinki
Turun taidemuseo, Lars Göran Johnssonin kokoelma | Turku Art Museum, Lars Göran Johnsson Collection, Turku
Vantaan taidemuseo | Vantaa Art Museum, Vantaa
Wäinö Aaltonen museo | Wäinö Aaltonen Museum of Art, Turku

**Julkisia teoksia
Public Works
Opere pubbliche**

1991

Espoona Kulttuurikeskus | The Espoo Cultural Centre, Espoo

1988

Torpparinmäen seurakuntasali | Torpparinmäki Congregation Hall, Helsinki

Palkintoja**Awards****Premi****2020**

Pro Finlandia -mitali | Pro Finlandia Medal | Medaglia Pro Finlandia

2009

Suomen Taideyhdistyksen tunnustuspalkinto | Honorary Award of the Finnish Art Society

1985

Biennale Balticum -palkinto | Biennale Balticum Prize

Opetustoiminta**Teaching Positions****Attività didattica****1986–1998**

Taideteollinen korkeakoulu, Helsinki, piirustuksen ja maalauskens opettaja | The University of Art and Design, Helsinki, teacher in drawing and painting | Accademia del Design, Helsinki, docente di disegno e pittura

1983–1986

Suomen Taideakatemian koulu / Kuvataideakatemia, Helsinki, piirustuksen ja maalauskens lehtori | The School of the Fine Arts Academy of Finland / Finnish Academy of Fine Arts, Helsinki, lecturer in drawing and painting | Scuola dell' Accademia finlandese di Belle Arti / Accademia di Belle Arti, Helsinki, lettore di disegno e pittura

1981–1984

Lahden taide- ja käsiteollisuusoppilaitos, Lahti, piirustuksen tuntioopettaja | Lahti Institute of Arts and Crafts, Lahti, teacher in drawing | Istituto di Arte e Artigianato, Lahti, docente di disegno

Kirjallisuutta**Selected Bibliography****Bibliografia scelta****2019**Rossi, Sergio: Baltico/Mediterraneo a confronto: capitolo II. *TCLA, Theory and Criticism of Literature & Arts.* Vol. 4, No. 2 (Dicembre 2019). Academic Journal. London 2019.**2018**Heiskanen, Seppo: Barokista kubismiin. *Hyvinpukeutunut kriitikko* 20.3.2018.Kuosmanen, Ilkka: Kaiken takana oli nainen. Lauri Laineen abstrakteista muodoista kuoriutui esii naisfiguuri. *Etelä-Suomen Sanomat* 2.9.2018.

Kuusamo, Altti: Lauri Laineen maalaukset kysyvät kehon substanssin rajoja | Lauri Laine's Paintings Question the Boundaries of the Body. Galleria Heino. Helsinki 2018.

Ruutiainen, Päivi: Lauri Laineen hahmot pysyvät salaperäisinä. *Etelä-Suomen Sanomat* 22.9.2018.**2016**Kantokorpi, Otso: Julkaistua 755: Barokkinen abstrakti. *Alaston kriitikko* 10.4.2016.Kantokorpi, Otso: Astrazione barocca. Örmä, Simo: introduzione. *Lauri Laine. Dipinti 2013–2016.* Galleria Angelica. Istitutum Romanum Finlandiae. Palombi Editori. Roma 2016.Valjakka, Timo: Lauri Laine. *Palavat tornit. Otteita Suomen taiteen 1980-luvusta | Burning Towers. Excerpts from the Finnish Art of the 1980s* (toim. | ed. Timo Valjakka). Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki 2016.**2015**Kuusamo, Altti: Laskosten verhoamia arvoituksia | Enigmas Veiled in Drapery. *Lauri Laine. Maalauskia | Paintings 2013–2014.* Galleria Heino. Parvs Publishing. Helsinki 2015.Mäcklin, Harri: Konkari uudistuu menettämättä ääntään. *Helsingin Sanomat* 2.4.2015.**2014**Heiskanen, Seppo: Matka selkeään maailmaan (Lauri Laine – Figuuri ja mandoliini). *On Display* 14.2.2014.**2013**Kuusamo, Altti: Kun Laineen konstruktio kohtasi Poussinin Bakkanaalit. *Taide* 4/2013.Sorjonen, Olli: Valon ja varjon draamaa. *Karjalainen* 30.1.2013.**2012**Gualdoni, Flaminio: Lauri Laine: Paintings of Light and Space. *flaminiogualdoni.com.* Archivio 2012.Mäcklin, Harri: Vuosisatojen risteyksessä. *Helsingin Sanomat* 13.3.2012.Niemi, Maaria: Hitaankaunista maalaustaidetta. *Pohjalainen* 3.7.2012.Rehor, Petr: Maalaustaiteen ikuisten perussääntöjen jäljillä. *Taide* 3/2012.Valjakka, Timo ja Laine, Lauri: Keskustelu työhuoneessa | Conversation in the Studio | Conversazione in atelier. *Lauri Laine. Maalauskia valosta ja tilasta | Paintings of Light and Space | Pitture di luce e spazio* (toimittaja | editor | a cura di Timo Valjakka). Parvs Publishing, Helsinki 2012.

2009

Keltanen, Minerva: Taidemaalarin Rooma: Sibyllan turbaani ja kohtaamisia Roomassa – henkilökuva taidemaalari Lauri Laineesta. *ROMA VIII. Villa Lanten ystävien vuosikirja* (toim. Sirkka Stolt). Villa Lanten ystävät ry. Helsinki 2009.

Kuusamo, Altti: Lauri Laine ja geometrisesti säännölliset sibyllat | Lauri Laine and the Geometrically Regular Sibylas | Lauri Laine e le sibille di geometrica regolarità. *Lauri Laine*. Parvs Publishing, Helsinki 2009.

Lindgren, Liisa: Valo ja draama | Light and Drama | La luce e il dramma. *Lauri Laine*. Parvs Publishing, Helsinki 2009.

Sundell, Dan: Några bisarra hattar. *Hufvudstadsbladet* 14.2.2009.

Valjakka, Timo: Maalauskseen näyttämöllä käydään öisiä keskusteluja. *Helsingin Sanomat* 10.2.2009.

2008

Kantokorpi, Otso: Lauri Laine. "Fijación y flotación". *Nieve y Sol*. Publicación MAC Museo de Arte Contemporáneo, Santiago de Chile 2008.

Rautio, Pessi: On muitakin maalareita. *Galleria Orton esittää* 7. Galleria Orton, Helsinki 2008.

2007

Sundell, Dan: Drömmar om hattar. *Hufvudstadsbladet* 10.2.2007.

Valjakka, Timo: Arvoituksellisia muotoja barokin valohämyssä. *Helsingin Sanomat* 10.2.2007.

2006

Lindgren, Liisa: Lauri Laine. *Vierailla mailla* (toim. Liisa Lindgren). Weilin & Göös, Helsinki 2006.

2005

Luukkonen, Markus: Laineen kaikki tiet vievät Roomaan. *Etelä-Suomen Sanomat* 8.10.2005.

Örmä, Simo: Lauri Laine e il *genius loci*. Institutum Romanum Finlandiae, Villa Lante al Gianicolo, Roma 2005.

2004

Keinänen, Timo: Villa Lante ja taiteilijat. *Villa Lante. Suomen Rooman instituutti 1954–2004* (toim. Päivi Setälä, Liisa Suvikumpu, Juha Sihvola, Timo Keinänen). WSOY, Helsinki 2004.

Kuusamo, Altti: Esineiden enigma | L'enigma degli oggetti. *Lauri Laine*. Galerie Forsblom, Helsinki 2004.

Maunuksela, Arja: Salaperäisen harmonian kaksi mestaria. *Helsingin Sanomat* 23.10.2004.

Sillanpää, Hannu: Hiljaisuuteen jätetyn tilan arvoitus. *Taide* 6/2004.

2003

Kuusamo, Altti: Lauri Laine. *Pinx: maalaustaide Suomessa 4. Siveltimen vетоja* (toim. Helena Sederholm). Weilin & Göös, Espoo 2003.

2002

Korman, Riitta: Tilamietteitä Italiassa. *Turun Sanomat* 27.2.2002.

2001

Kivirinta, Marja-Terttu: Rakenteita ja värin runoutta. *Helsingin Sanomat* 8.9.2001.

Lollobrigida, Consuelo: esipuhe | foreword | introduzione. *Lauri Laine dipinti*. Galleria Palladio, Roma 2001.

Sundell, Dan: Med avstamp i det förflytna. *Hufvudstadsbladet* 6.9.2001.

1999

Björkman, Nina: Det harmoniska. *Hufvudstadsbladet* 19.3.1999.

Kuusamo, Altti: Maalaus katsoo takaisin | Målningen ser tillbaka | La pittura guarda indietro. *Lauri Laine*. Galerie Anhava, Helsinki 1999.

Rouhiainen, Anne: Kohti suurta illuusiota. *Helsingin Sanomat* 15.7.1999.

1996

Kuusamo, Altti: Tradition metaforiikka. *Taide* 1/96, Helsinki 1996.

Rautio, Pessi: Vankka ja rauhallinen maailma. *Helsingin Sanomat* 9.3.1996.

1995

Kivirinta, Marja-Terttu: Kahden Rooman Millesgården. *Helsingin Sanomat* 7.3.1995.

Valjakka, Timo: Berättelser om rummets historia | Tales from the History of Space. *Lauri Laine*. Millesgården, Lidingö 1995.

Valjakka, Timo: Kertomuksia tilan historiasta. *Arkkitehti* 1/1995.

1994

Casey, Michael: Spiritual Radiance. *Form Function Finland* 1/1994.

Saros, Heikki: Exactness of Association. *Siksi—the Nordic Art Review* 1/1994.

Suvioja, Mika: Lauri Laine yhdistää erilleen ajautuneet. *Etelä-Suomen Sanomat* 29.10.1994.

Wickström, Riitta: Onko valoisampaa väriä kuin keltainen? *Etelä-Suomen Sanomat* 8.10.1994.

1993

Nyrhinen, Tiina: Tilan ja värin sokkotreffit. *Helsingin Sanomat* 25.9.1993.

Sarje, Kimmo: esipuhe | foreword. *Lauri Laine*. Galerie Anhava, Helsinki & The Contemporary Art Center of Vilnius, Vilnius 1993.

1992

- Roos, Rita: Dolt och synligt. *Hufvudstadsbladet* 31.1.1992.
 Sandqvist, Gertrud: esipuhe | foreword. *Stanze*. Anhava-julkaisut | Anhava Publications, Helsinki 1992.
 Sandqvist, Gertrud: Lauri Laine. *Siksi—the Nordic Art Review* 1/1992.

1991

- Borgström, Peter: Svävande i tiden. *Dagens Nyheter* 16.11.1991.
 Castrén, Hannu: "Älykkötaitelijan" rooli on Laineelle yhä vieras. *Uusi Suomi* 17.4.1991.
 Kastemaa, Heikki: Maalaukseen upotettu arkkitehtuuri. *Kaleva* 9.6.1991.
 Lindgren, Liisa: Poissa ja kuitenkin läsnä | Frånvarande och samtidigt närvanande | Absent Yet Present. *Lauri Laine* (toim. | ed. Marketta Mäkinen). Alvar Aalto -museo, Jyväskylä 1991.
 Sandqvist, Tom: Lauri Laine ja historiallinen spiraali | Lauri Laine och den historiska spiralen | Lauri Laine and the Spiral of History. *Lauri Laine* (toim. | ed. Marketta Mäkinen). Alvar Aalto -museo, Jyväskylä 1991.
 Sandqvist, Gertrud: Seendet problematiseras. *Svenska Dagbladet* 23.11.1991.
 Simpanen, Marjo-Riitta: Niukkuuden elegia. *Taide* 3/1991.
 Suvioja, Mika: Harras ja askeettinen. *Etelä-Suomen Sanomat* 10.12.1991.
 Valkonen, Markku: Maalauskia vailla lopullista totuutta. *Helsingin Sanomat* 6.6.1991.
 Vähäkylä, Liisa: Maalaukset arvottavat itse pyhyyttää. *Keskisuomalainen* 26.4.1991.

1990

- Kivirinta, Marja-Terttu: Kulttuurin käsitteet kuvissa ja esineissä. *Helsingin Sanomat* 29.3.1990.
 Lavonen, Kuitti: Lauri Laine hallitsee kuvan kielipin. *Taide* 1/1990.
 Pennanen, Ulla: Syväällä ihmisen yksinäisyys | Deep Runs the Loneliness of a Human Being. *Lauri Laine – Marja Kanervo*. Joensuu taidemuseo, Joensuu 1990.
 Petäjä, Jukka: Tulkinnat synnyttävät objektiivisuuden. *Helsingin Sanomat* 14.6.1990.
 Sandqvist, Gertrud: Sång III | Laulu III | Song III. *Lauri Laine*. Galleria Mikkola & Rislakki, Helsinki 1990.
 Sandqvist, Gertrud: Föredomlig strategi. *Hufvudstadsbladet* 8.3.1990.
 Sergeeff, Merja: Paljastavia matkoja ajassa. *Uusi Suomi* 17.3.1990.
 Valjakka, Timo: Lauri Laine. *Lauri Laine – Marja Kanervo*. Joensuu taidemuseo, Joensuu 1990.

1989

- Valjakka, Timo: Lauri Laine. *Marja Kanervo – Lauri Laine*. Suomen taiteilijaseura | The Artists' Association of Finland, Helsinki 1989.

1988

- Kivirinta, Marja-Terttu: Mysteriin läsnäolo. *Helsingin Sanomat* 21.9.1988.
 Sandqvist, Gertrud: Närvaro provas. *Hufvudstadsbladet* 17.9.1988.
 Valjakka, Timo: Huoneita, puitarhoja, peilejä | Rooms, Gardens, Mirrors. *Lauri Laine*. Galleria Krista Mikkola, Helsinki 1988.

1987

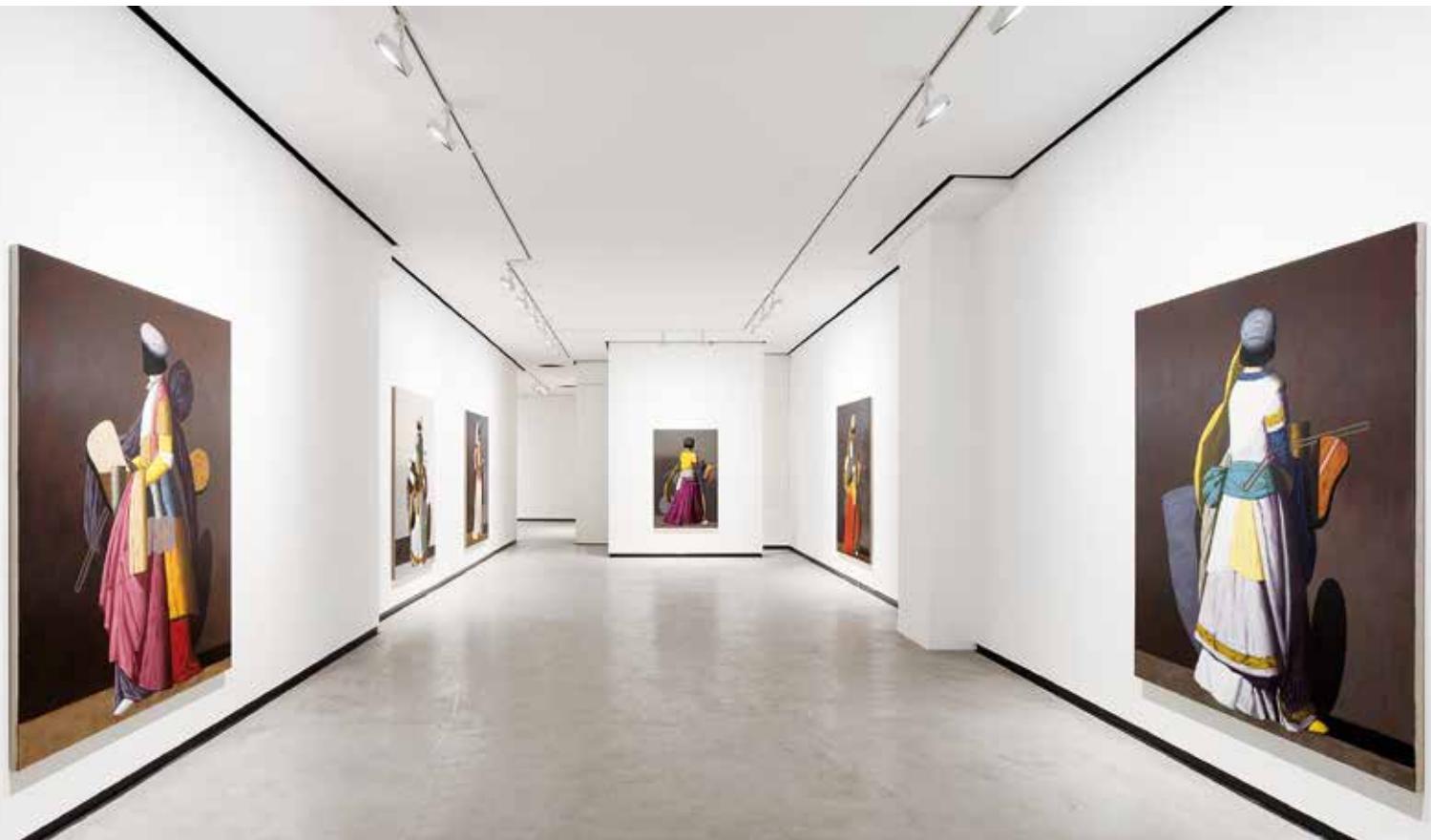
- Lavonen, Kuitti: Lauri Laine ja värin Ethos | Lauri Laine and the Ethos of Colour. *Lauri Laine*. Aineen taidemuseo | Aine Art Museum, Tornio 1987.
 Sandqvist, Gertrud: Lauri Laine. *Voyage*. Borås konsthall, Borås 1987.
1986
 Gualdoni, Flaminio: Il fantasma del costrutto | Rakennetun haamut. *Lauri Laine*. Galleria Krista Mikkola, Helsinki 1986.
 Mäkelä, Asko: Duccio kohtaa Mondrianin. *Taide* 4/1986.
 Valjakka, Timo: Lauri Laine. *Suomen taide 6: Nykyaika* (toim. Olli Valkonen ja Markku Valkonen). WSOY, Helsinki 1986.
 Valkonen, Markku: Rakentajat tulevat taas. *Helsingin Sanomat* 11.9.1986.

1984

- Rantanen, Mari: Merkityt kentät | Markerade fält | Imprinted Fields. *Lauri Laine*. Galleri Engström, Stockholm & Galleria Exit Krista Mikkola, Helsinki 1984.
 Valjakka, Timo: Alppien takaa. *Helsingin Sanomat* 8.11.1984.
 Valjakka, Timo: The Floating Marks of Lauri Laine. *Neue Kunst in Europa* No. 5. München 1984.

1983

- Lavonen, Kuitti: Valo ja rakenne. *Helsingin Sanomat* 16.4.1983.

Galleria Heino, Helsinki 2018

Taidekeskus Purnu, Orivesi 2019
The Art Center Purnu, Orivesi 2019

Teksti | Text | Testo
Maaria Salo

English translation
Silja Kudel

Traduzione in italiano
Elina Suolahti

Valokuvat | Photographs | Fotografie
Jussi Tiainen
paitsi / except / tranne
Photo Scala, Firenze s. / p. 8, 11, 16, 19, 24, 27

Graafinen suunnittelu | Graphic design | Impostazione grafica
Maria Appelberg, Station Mir

Paino | Print house | Stampa
Bookwell 2020

Isbn 978-952-7245-15-6

Kustantaja | Publisher | Editore
Parus Verus, Helsinki

Kansikuva | Cover | In copertina:
Alba III, 2020
öljy kankaalle | oil on canvas | olio su tela, 204 x 180 cm
yksityiskohta | detail | particolare

Kirjan julkaisemista ovat tukeneet:
The book has received financial support from:
La pubblicazione del libro è sovvenzionata da:

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konsträfjämde
Arts Promotion Centre Finland

galleria heino

isbn 978-952-7245-15-6

9789527245156

PARUS VERUS

galleria heino